Jaarverslag 2019

Stichting Protestants Christelijk
Onderwijs regio Westland,
te Naaldwijk

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

INHOUDSOPGAVE

	Pagina:
Bestuursverslag:	
Algemeen instellingsbeleid	6
Verslag toezichthoudend orgaan	8
Financieel beleid inclusief continuïteitsparagraaf	29
Kengetallen	36
Jaarrekening:	
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	41
Balans per 31 december 2019	45
Staat van baten en lasten 2019	46
Kasstroomoverzicht 2019	47
Toelichting op de te onderscheiden posten van de balans	48
Toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten	52
(Voorstel) bestemming van het resultaat	55
Gebeurtenissen na balansdatum	56
Verbonden partijen	57
Verantwoording subsidies	58
WNT-Verantwoording 2019	59
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	63
Gegevens over de rechtspersoon	64
Ondertekening door bestuurders en raad van toezicht	65
Overige gegevens:	
Statutaire bepaling van het resultaat	67
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	68
Bijlagen:	
OCW-bijlage	74
Reserves en voorzieningen per kostenplaats	75
Staat van baten en lasten 2019 per kostenplaats	78

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Bestuursverslag 2019 PCPO Westland

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord 5

1. Het schoolbestuur 6

1.1 Organisatie 6

1.2 Profiel 10

1.3 Dialoog 12

2. Verantwoording beleid 13

2.1 Onderwijs & kwaliteit 13

2.2 Personeel & professionalisering 19

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken 24

2.4 Financieel beleid 25

2.5 Risico's en risicobeheersing 26

3. Verantwoording financiën 29

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief 29

3.2 Staat van baten en lasten en balans 30

3.3 Financiële positie 35

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Voorwoord

Met dit bestuursverslag over 2019 blikken we als organisatie terug op het voorgaande jaar. Los van het feit dat een bestuursverslag een vereiste is, past het binnen onze organisatiecultuur om geregeld de balans op te maken en uitvoerig activiteiten, processen en behaalde resultaten te evalueren. Op basis van deze evaluaties werken wij voortdurend aan ontwikkeling. Wij brengen het overzicht van de stand van zaken en onze evaluaties graag op een leesbare manier in beeld, zodat iedereen goed zicht kan krijgen op het reilen en zeilen van onze organisatie.

Voor het bestuursverslag is gebruik gemaakt van het nieuwe format van de PO raad. In het eerste hoofdstuk komt de organisatie van het schoolbestuur aan de orde. In het tweede hoofdstuk leggen we verantwoording af over het door ons gevoerde beleid op het gebied van onderwijs, personeel, huisvesting en financiën. In het derde hoofdstuk komen de financiële cijfers en de kengetallen aan de orde.

In 2019 is het traject om het Strategisch Beleidsplan te herijken zo goed als afgerond. Het is een interactief traject geweest waarbij zowel de medewerkers, de leerlingen, de ouders en de kinderopvang betrokken zijn geweest. Dit *'Koersplan Strategie in Beweging'* geeft de komende jaren richting aan de verdere onderwijsontwikkelingen en professionalisering binnen de stichting.

Ons koersplan 'Strategie in beweging' heeft heel wat beweging gebracht binnen de stichting. In dit jaarverslag zijn de activiteiten te vinden die nu op de agenda staan en ik ben heel tevreden over de vele initiatieven die zijn opgepakt, die nu en de komende jaren verder worden uitgewerkt. Dit vooral om ons onderwijs beter eigentijds te maken voor alle kinderen die onze scholen bezoeken. Het is nu onze opdracht de gekozen koers aan te houden, volop te bewegen, zonder als stichting uit balans te raken. Al met al een boeiend geheel dat energie geeft en inspireert.

Op deze plaats willen we alle medewerkers van onze stichting, de Raad van Toezicht, de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad, de afzonderlijke medezeggenschapsraden, de actieve ouders en samenwerkingspartners danken voor hun inzet en enorme betrokkenheid bij het realiseren van onze ambities voor onze ruim 4100 leerlingen. Wij hopen dat de verschillende doelgroepen, Ministerie van OCW, leden van de Raad van Toezicht, medewerkers, de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraden en overige geïnteresseerden, door lezing van dit jaarverslag goed zicht krijgen op het werk van onze stichting.

Een bijzonder woord van dank wil ik hier nog richten aan onze controller Giséla Zuyderwijk voor haar regierol in de totstandkoming van dit verslag

Namens de stichting PCPO Westland,

Henri Koele, Voorzitter College van Bestuur

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

1. Het schoolbestuur

1.1 Organisatie

Contactgegevens

- Stichting Protestants Christelijk Primair Onderwijs regio Westland (PCPOW)
- Bestuursnummer: 41454
- Zuidweg 87, 2671 MP Naaldwijk
- 0174-526950
- E-mail: info@pcpow.nl
- Website: www.pcpow.nl

Contactpersoon

- Naam contactpersoon: drs. H. Koele
- Functie: Voorzitter College van Bestuur
- Telefoonnummer: 0174-526950

Overzicht scholen

• De Diamant in Naaldwijk	www.diamant.pcpow.nl	02FI
• De Pieter van der Plas in Wateringen	www.pvdplas.pcpow.nl	06DO
• De Hoeksteen in Honselersdijk	www.hoeksteen.pcpow.nl	07LZ
• Het Kompas in Maasdijk	www.kompas.pcpow.nl	09PI
• De Rehoboth in Naaldwijk	www.rehoboth.pcpow.nl	09YS
• De Groene Oase in Maasland	www.groeneoase.pcpow.nl	10JN
• De Blinkerd in Monster	www.blinkerd.pcpow.nl	10NA
• De Ouverture in Naaldwijk	www.ouverture.pcpow.nl	10RA
• Prins Willem Alexander in De Lier	www.pwadelier.pcpow.nl	11CD
• Koningin Juliana in De Lier	www.juliana.pcpow.nl	11OW
• Prins Maurits in De Lier	www.maurits.pcpow.nl	12AA
• De Wegwijzer in 's-Gravenzande	www.wegwijzer.pcpow.nl	13DD
• De Kameleon in 's-Gravenzande	www.kameleon.pcpow.nl	13IK
• Prins Willem Alexander in 's-Gravenzande	www.pwag.pcpow.nl	13RX
• Schakelklas Westland in Monster	www.schakelklaswestland.pcpow.nl	09YS01

- Link naar scholenopdekaart.nl

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Juridische structuur

De juridische structuur is een stichting.

Organisatiestructuur

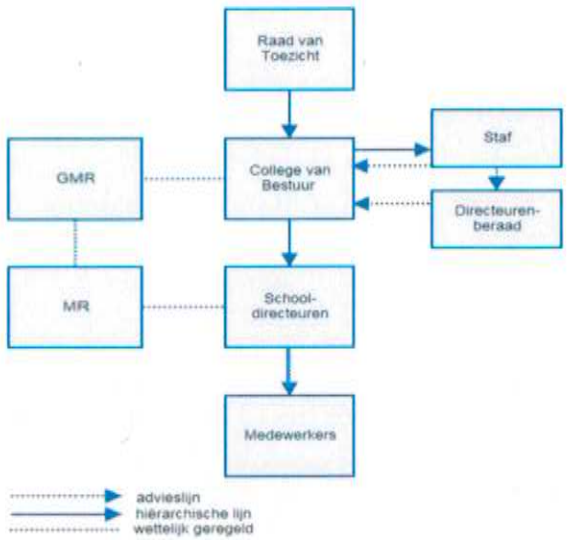

Governance

PCPOW hanteert bij de uitvoering van haar bestuurlijke activiteiten de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs. De naleving van deze code verloopt conform de bedoelingen ervan. In de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs.

Functiescheiding

Volgens de Code Goed Bestuur zijn organisaties voor primair onderwijs verplicht om de functies van bestuur en intern toezicht te scheiden. Er zijn verschillende manieren om de functiescheiding uit te werken. Bij PCPOW geldt de functionele scheiding.

Bestuur

In 2019 werd het College van Bestuur gevormd door de heer H. Koele. De heer H. Koele is als penningmeester lid van het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband (SPOW). Verder is de heer Koele vrijwilliger bij 's-HeerenLoo.

Intern toezichtsorgaan

De Raad van Toezicht is als volgt samengesteld:

E. Chr. Lafeber	voorzitter RvT
H.A.R. Westdijk	vicevoorzitter RvT en lid auditcommissie
A.J. de Zeeuw-Oprel	lid tot 1 juli 2019
A.S. Griffioen	lid
P. van den Dool	lid en lid auditcommissie
H. Hill-Veen	lid vanaf 1 juli 2019, portefeuille onderwijs

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

De leden van de RvT zijn in het dagelijks leven betrokken bij andere organisaties. In het kader van de transparantie volgt hier een overzicht van de relevante overige functies:

E. Chr. Lafeber	lid RvT stichting Kind en Onderwijs Rotterdam
drs. H.A.R. Westdijk	directeur services Ipse De Bruggen
A.S. Griffioen	zelfstandig ondernemer, voormalig lid RvT PO-Raad
P. van den Dool	company development officer Van der Knaap Groep
H. Hill-Veen	zelfstandig ondernemer PO en IKC

De Leden van de Raad van Toezicht ontvangen een jaarlijkse vergoeding voor hun werkzaamheden van € 1.500,- per lid en de voorzitter ontvangt een bedrag van € 2.000,-. Deze bedragen ontvingen de leden van de Raad van Toezicht ook in 2018. Het beleid hierop is niet gewijzigd.

Verantwoording Raad van Toezicht

In zijn vergadering van 22 juni 2020 heeft de Raad van toezicht kennis genomen van het jaarverslag 2019 van de Stichting PCPO Westland (PCPOW). Naar het oordeel van de Raad van Toezicht geeft het een getrouw beeld van alle relevante zaken waarvoor het College van Bestuur verantwoordelijk is.
In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht vijf keer vergaderd. Tijdens deze vergaderingen zijn alle relevante beleidszaken aan de orde geweest en is goedkeuring verleend aan die onderwerpen die statutair en wettelijk zijn opgedragen aan het toezichthoudend orgaan (begroting, jaarrekening, bestuursverslag, benoeming van de externe accountant en het Strategische Beleidsplan).
Daarnaast is er veel relevante aanvullende informatie uitgewisseld. De cijfers over 2019 geven een getrouw beeld van de ontwikkeling en het realiseren van de voorgenomen doelstellingen van PCPOW, conform de begroting. De Raad van Toezicht constateert voorts dat de organisatie in control is en dat de middelen rechtmatig zijn verkregen en rechtmatig en doelmatig worden besteed. Naar het oordeel van de Raad van Toezicht heeft het College van Bestuur de vigerende wettelijke voorschriften bij de realisering van de doelstelling van de Stichting PCPOW nauwgezet nageleefd.
De Raad van Toezicht hanteert het principe van toezicht op afstand, met als uitgangspunt de Code Goed bestuur. Het College van Bestuur legt tijdig, volledig en betrouwbaar verantwoording af aan de Raad van Toezicht over de bedrijfsvoering, het toezicht van de Raad van Toezicht sluit daarop aan. De Raad van Toezicht ziet erop toe dat het College van Bestuur de stichting op adequate wijze bestuurt en vertegenwoordigt.
In het jaar 2019 is de transitie binnen het College van Bestuur en het updaten van het Strategisch Koersplan voltooid. Voorts is het Strategisch Koersplan in samenwerking met Directeurenberaad, GMR, Raad van Toezicht, ouders, leerlingen en externe partners, onder begeleiding van externe adviseurs, in meerdere groepsbijeenkomsten vormgegeven. Dit heeft geresulteerd in een update van het Strategisch Beleidsplan 2018-2021.

De Raad van Toezicht constateert met tevredenheid dat, blijkens het vierjaarlijks bestuurlijk onderzoek van de Inspectie van het Primair Onderwijs, de onderwijsresultaten binnen de stichting als voldoende tot goed worden gekwalificeerd. Dat is uiteraard mede dankzij de inspanningen en voortdurende kwaliteitsontwikkeling en professionalisering van het onderwijzend personeel en de directies van de basisscholen.
Gelukkig is de samenwerking tussen het SBO en Passend Onderwijs, waartoe initiatieven tot samenwerking zijn genomen door de Colleges van Bestuur van PCPOW, WSKO en SOOW verbeterd.
Deze blik naar buiten vanuit het primair onderwijs vindt eveneens plaats op het niveau van de Raden van Toezicht van deze drie stichtingen. De constatering dat het kind centraal moet staan, onverlet de stichting waar het kind onderwijs volgt, kan als leidraad voor samenwerking worden gezien.
De Raad van Toezicht waardeert de inspanningen van de Westlandse onderwijsinstellingen voor het verzorgen van onderwijs aan leerlingen in de Schakelklassen en begeleiding in de Stichting voor Passend Onderwijs. De Raad van Toezicht volgt met belangstelling de ontwikkelingen in het PO daar waar het gaat om het verlagen van de werkdruk en de maatschappelijk positie van het onderwijzend personeel, opdat de kwaliteit van onderwijs kan worden gewaarborgd.

Minimaal twee keer per jaar wordt een afvaardiging van de Raad van Toezicht uitgenodigd door de GMR voor overleg. De resultaten daarvan worden gedeeld binnen de voltallige Raad van Toezicht. De frequentie van deze bijeenkomsten vraagt aandacht van GMR en Raad van Toezicht.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

De Raad van Toezicht constateert met zorg dat we geconfronteerd worden met een toename in de kosten voor de huisvesting van het primair onderwijs om aan de eisen van de huidige tijd te voldoen. Het overleg over het Integraal Huisvestingsplan van de gemeente Westland met de gemeente Westland is in 2018 opgestart en zal in het komend decennium oplossingen moeten bieden voor de kwaliteit en functionaliteit van huisvesting van het primair onderwijs en de groei van de bevolking en dienovereenkomstig het toenemend aantal leerlingen. Dit heeft een vervolg gekregen in 2019.

In 2019 hebben Raad van Toezicht en College van Bestuur op de agenda de volgende onderwerpen aan de orde gehad:

- Vaststelling Strategisch Koersplan en toetsing onderwijsresultaten;
- Integraal Huisvestingsplan gemeente Westland en noodzakelijke aanpassing huisvesting diverse schoolgebouwen;
- Vaststelling jaarrekening 2018;
- Overleg GMR over begroting 2019 en planmatige reductie financiële reserves PCPOW t.g.v. onderwijsontwikkelingen;
- Invoering Social Schools en nieuwe website ter verbetering van de digitale communicatie overeenkomstig de nieuwe huisstijl van PCPOW;
- Verlenging contract controlerende accountant;
- Afhandeling ongegronde klacht Klachtencommissie;
- Noodzakelijke aanpassing Treasury-statuut gezien de financiële marktontwikkelingen;
- Aanpassing Toezichtkader Raad van Toezicht aan het Strategisch Koersplan.

Door het bereiken van de maximum zittingstermijn is in 2019 mevrouw R. de Zeeuw-Oprel afgetreden als lid van de Raad van Toezicht. In haar plaats is op voordracht van de remuneratiecommissie mevrouw H. Hill-Veen benoemd.

De Raad van Toezicht bedankt het College van Bestuur, het Bestuursbureau, de directies en het onderwijzend- en ondersteunend personeel voor de inzet in het verslagjaar.

Namens de Raad van Toezicht,
E.Chr. Lafeber, voorzitter

Juni 2020

(Gemeenschappelijke) medezeggenschap

De Gemeenschappelijk Medezeggenschapsraad (GMR) vertegenwoordigt de ouders en het personeel van de scholen. De GMR bestaat uit 29 personen namens beide geledingen. Alle scholen leveren op dit moment een ouder en een medewerker. Verder is er een onafhankelijk voorzitter van de GMR aangetrokken in 2019. De GMR vergadert minimaal vijf keer per jaar en behandelt alleen onderwerpen die voor de scholen van gemeenschappelijk (schooloverstijgend) belang zijn. De primaire gesprekspartner is de bestuurder.
Tijdens de verslagperiode is de samenwerking met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) op positieve wijze voortgezet. Het maandelijks overleg met een vertegenwoordiging van de PGMR werkt zeer plezierig. Het CvB is steeds een deel van de GMR-vergaderingen aanwezig geweest om ingediende beleidsstukken nader toe te lichten. Met de financiële commissie van de GMR wordt periodiek over de jaarrekening en de begroting gesproken.

Jaarverslag GMR 2018-2019
De GMR heeft in deze periode vier keer vergaderd. De vergaderingen vonden plaats op verschillende scholen van PCPO Westland. College van Bestuur, Henri Koele, is bij de vergaderingen aanwezig om vragen te beantwoorden naar aanleiding van ingediende voorstellen en gegeven informatie. De vergaderingen zijn goed bezocht, de opkomst is gemiddeld 80% per avond geweest. Een afvaardiging van personeelsgeleding en College van Bestuur (VC GMR) is vijf keer bijeengekomen.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

De voorbereidingscommissie (VC GMR) bestaat uit twee leden:
- Rob de Ruijter, voorzitter GMR, personeelslid De Blinkerd
- Caroline Zwinkels, secretaris GMR, personeelslid Rehoboth

In januari 2019 is een basiscursus MR georganiseerd. Vier nieuwe (G)MR-leden hebben aan de basiscursus deelgenomen. Acht (G)MR-leden hebben deelgenomen aan de cursus Goed Gepland. De cursussen werden gegeven door Ouders van Waarde.

Vanuit de GMR is Arjan Eberwijn afgevaardigde in de ondersteuningsplanraad van het Samenwerkingsverband. Hij stelt ons op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het samenwerkingsverband.

De begroting PCPOW 2019 is binnen de GMR besproken. De financiële commissie heeft namens de GMR de begroting besproken. Zij heeft de GMR geadviseerd niet in te stemmen met de begroting. De GMR heeft dit advies gevolgd. Er is een negatief advies uitgebracht op de begroting door het meerjarenplan. Er wordt geadviseerd een aantal uitgaven niet te voeren. De GMR wil graag geïnformeerd worden over de kwartaalrapportage.

In de vergaderingen heeft dhr. Henri Koele ons onder andere op de hoogte gesteld van: schooljaarverslagen, regeling schoolcoach, werkdrukverlaging, leerlingtevredenheidsonderzoek, integraal huisvestingsplan Westland, lerarenregister, groeitelling, AVG, ziekteverzuim, financiële schoolreserves, voortgang inzet Eigen Risico Dragerschap middelen, talentontwikkeling, bestuursformatieplan, regeling vrijwillige mobiliteit, strategisch beleidsplan, werkverdelingsplan, OIDS, Betaalde LIO, vakantieregeling 2019-2020, bestuursjaarverslag, concept balans- en resultaatrekening 2018.

In de vergaderingen is uitvoeriger gesproken over: onderwijsjaarverslag, (concept) begroting PCPOW 2019, uitvoering strategisch beleidsplan, regeling zomervakantie, toekomst christelijk onderwijs, bestuursformatieplan 2019-2020.

De GMR is akkoord gegaan met/ heeft positief advies gegeven betreffende:
- vakantierooster 2019 - 2020
- faciliteitenregeling GMR 2019
- regeling schoolcoach
- instemming Bestuursformatieplan 2018-2019
- instemming Regeling Vrijwillige Mobiliteit

Ouders binnen de GMR zijn ook dit seizoen in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van de vacatiegeldregeling.

1.2 Profiel

Missie & visie

De ambitie van PCPOW luidt: "Wij geloven dat leren een ontdekkingsreis is die een leven lang duurt". Wij begeleiden onze kinderen op hun ontdekkingsreis, zodat zij de volgende stap naar het vervolgonderwijs kunnen maken als zelfstandige en sociaal vaardige mensen die respect hebben voor mens en natuur. Dit doen wij samen met alle collega's binnen PCPOW, ouders en partners.
Om onze ambitie waar te maken gebruiken we de volgende vier richting gevers:

1. Vind je unieke print: De route die het kind, de school & de stichting loopt (van groepsgericht naar kindgericht) op zoek naar hun eigen unieke print;
2. Plezier in leren: Alle betrokkenen (kind, ouders, medewerkers) voelen zich veilig, weten zich gezien en voelen zich waardevol met hun persoonlijkheid en talenten;
3. We doen het samen: Bouw een school (zonder drempels) waar leren leuk is met aandacht voor de talenten en ontwikkelpunten van het kind;
4. Je bent geliefd: We maken een omgeving waarin een kind zich optimaal kan ontwikkelen.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Kernactiviteiten

De bestuurder van de stichting draagt zorg voor de uitvoering van het strategisch beleid en wordt hiertoe terzijde gestaan door de directeur onderwijs, de heer T. van Velzen. De directeuren van de scholen zijn de belangrijkste schakel richting de scholen. De medewerkers van het bestuursbureau zijn overwegend adviseurs t.a.v. beleidsontwikkelingen en hebben uitvoerende werkzaamheden. Ook wordt leiding gegeven aan de bedrijfsvoering binnen de stichting. Daarnaast is het bestuur verantwoordelijk om in overleg met gemeente, Passend Onderwijs, kinderopvang en andere maatschappelijke partners een goede en veilige ontwikkeling van kinderen te waarborgen. Eén van de prioriteiten is de samenwerking met de andere schoolbesturen in Westland en Midden-Delfland om voornoemde ontwikkeling te garanderen en niet het eigen organisatiebelang voorop te plaatsen. Het gaat er tenslotte om dat elk kind die ontwikkelingskans wordt geboden op een school waar dat het beste voor dat kind kan.

Strategisch beleidsplan

In de periode 2018-2019 zijn ruim 180 medewerkers, ouders en samenwerkingspartners samen in gesprek gegaan. Zij deelden gedachten en discussieerden over de inhoud van ons onderwijs van de toekomst, de kwaliteit die we willen bieden en over de maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die daarvan onderdeel uitmaken. Ook met leerlingen gingen we hierover in gesprek. Er was sprake van co-creatie waarbij iedereen actief deelnam en door dialoog een proces van betekenisgeving plaatsvond. Zo kwam er gezamenlijk een koersplan genaamd 'Strategie in Beweging'. Hieronder de strategische koersuitspraken genoemd in het beleidsplan '*Koers met Kwaliteit*'.

Dialoog stuurt

Voor alle medewerkers van PCPOW geldt dat zij de ander (het kind, de ouder, alle samenwerkingspartners) willen ontmoeten. Vanuit de bereidheid elkaar te erkennen als partner in de ontwikkeling van kinderen. De dialoog staat centraal: vanuit een nieuwsgierige houding in interactie. Een houding die zich kenmerkt door het stellen van (mogelijk ook kritische) vragen en het kunnen uitstellen van een oordeel. Iedereen is aanspreekbaar op deze grondhouding. Leerkrachten laten deze onderzoekende houding ook zien in interactie met kinderen. Zo stimuleren zij leerlingen onderzoekend, creatief te denken en handelen en leren zij hen zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leerproces. Leidinggevenden voeren een blijvende dialoog met leerkrachten wat het betekent om – meer en meer – vanuit een coachende rol les te geven.

Het kind centraal

In al ons handelen en denken is de betekenis voor het kind de drijfveer. In het aanbod van het onderwijs en de wijze van toetsing zetten wij het kind en zijn eigen leerproces centraal. Iedere school denkt na over de organisatie van zijn onderwijs en hoe deze organisatie bijdraagt aan het realiseren van de ambitie: kindgericht onderwijs (in plaats van groepsgericht onderwijs). Iedere school denkt na over de wijze waarop hij de brede ontwikkeling van kinderen inzichtelijk maakt (bijvoorbeeld door inzet van portfolio's). Binnen het onderwijs spelen persoonlijke leerdoelen een centrale rol. De leerkracht stelt samen met de leerling de leerdoelen op. In het licht van educatief partner worden ouders tijdig, eerlijk en helder geïnformeerd hoe het kind zich ontwikkelt (t.o.v. zijn eigen leerdoelen).

Onderzoekend en ontwerpend leren (O^2 leren)

Op alle scholen zijn de 21e-eeuwse vaardigheden in het curriculum ingebed en zichtbaar in het onderwijs. Ook het personeel kent en benut deze 21e-eeuwse vaardigheden. Iedere school kijkt naar de schoolvisie in combinatie met coderen en programmeren. Vervolgens maakt de school een keuze waar coderen en programmeren aanvullend werkt binnen het bestaande onderwijsaanbod. Door de inzet van de 21e-eeuwse vaardigheden en een doordacht onderwijsaanbod (curriculum.nu) wordt onderzoekend en ontwerpend leren (O^2 leren) gestimuleerd.

Binnen iedere school is er in het lesaanbod aandacht voor actief (bewegend) leren. Om dit bovengenoemde te bereiken, betrekken we, vanuit het weten dat we door samenwerking meer bereiken, ketenpartners, waaronder de andere scholen in de omgeving.

Vakmanschap voorop

Iedereen die werkzaam is binnen PCPOW, neemt verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van zijn eigen welzijn en zijn eigen vakmanschap. Leidinggevenden zien en stimuleren talenten en kwaliteiten van personeelsleden en stimuleren en faciliteren hen deze te benutten. De gesprekkencyclus sluit hierop aan en ook hierin staat de ontwikkeling van medewerkers voorop. Startende leerkrachten krijgen binnen de stichting een opleidingsprogramma aangeboden om hen te begeleiden naar vakbekwaam leerkracht. Schoolleiders hebben een voortgezette opleiding op het gebied van management, om hen te begeleiden naar vakbekwaam directeur.

Omgevingsgevoeligheid

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Scholen zijn zich bewust dat zij zich alleen kunnen ontwikkelen en innoveren wanneer zij daarbij samenwerken met ketenpartners. Elke school is gericht op samenwerking en het gebruik maken van elkaars expertise om zo de leerling resultaten (in brede zin) verder te optimaliseren. Scholen participeren actief in bijvoorbeeld de leernetwerken van de stichting en de regionale netwerken van ons samenwerkingsverband SPOW.

Toegankelijkheid & toelating

PCPOW heeft een protestants-christelijke signatuur en hanteert een open toelatingsbeleid. Ouders dienen de grondslag van PCPOW te respecteren. In 2019 is er specifiek beleid gemaakt m.b.t. de toelating van leerlingen in het geval dat de school een leerlingenstop moet instellen door de afwezigheid van voldoende lokalen.

1.3 Dialoog

Verbonden partijen

Organisatie of groep	Beknopte omschrijving van de vorm van de dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Gemeente Westland	Bestuurlijk overleg
Gemeente Midden-Delfland	Bestuurlijk overleg
PO Raad	Algemene ledenvergadering, regionaal intervisie netwerk
Verus	Regionaal netwerk
Stuurgroep opleidingsschool	Samenwerking met SCO Delft, Octant Pijnacker en PABO InHolland Den Haag betreffende onze opleidingsschool Talentum Holland
Penvoerder Schakelklas Westland	Penvoerder van de 3 grote schoolbesturen in Westland
WSKO, SOOW	Periodiek overleg met de andere schoolbesturen uit de regio
Kinderopvang organisaties	Op alle scholen vind samenwerking plaats met de kinderopvang en is er kinderopvang aanwezig
Ouders	1 maal per jaar een bijeenkomst met de vertegenwoordigers van alle oudercommissies.
Leerlingen	Op schoolniveau, wel betrokken bij de strategische koers van de stichting
Medewerkers	Op verzoek of op uitnodiging
Cultuurweb + W&T	Op alle scholen

Samenwerkingsverbanden

Samenwerkingsverband	Tot stand brengen van een aanzet voor een nieuwe Ondersteuningsplan en stimuleren van regionale netwerken waar vraag gestuurd invulling kan worden gegeven aan Passend Onderwijs (De Rode Paprika)
SPOW	Algemeen en dagelijks bestuur

Klachtenbehandeling

In 2019 zijn er geen officiële klachten geweest. Wel een zitting van een langslepende zaak (ruim 2 jaar), waarbij de klager ter elfder ure de zaak terugtrok.

Klachtenbeleid PCPOW: https://www.pcpow.nl/wat-moet-u-weten/wat-als-het-even-niet-zo-goed-gaat/

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

2. Verantwoording beleid

In dit hoofdstuk verantwoordt het bestuur het gevoerde beleid op de volgende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording van de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs & kwaliteit

Onderwijskwaliteit

Het bestuur hanteert een kwaliteitskader dat afgeleid is van het inspectiekader. Het bestuur heeft in 2019 zicht gehouden op de kwaliteit van het onderwijs met behulp van een aantal instrumenten:

- Bovenschoolse module ESIS/ CITO leerlingvolgsysteem
- Eindresultaten groep 8
- Managementgesprekken
- Kwaliteitskaarten
- Jaar- en scholingsplannen van de scholen
- Jaarverslagen van de scholen
- Opleidingsschool Talentum Haagland
- Scholing waaronder bevordering van het volgen van masteropleidingen en trajecten voor leidinggevenden

Module ESIS

Door de module ESIS is er inzicht in de ontwikkeling van de leerlingen. Deze ontwikkelingen worden binnen het team van de school besproken en met het College van Bestuur en Directeur Onderwijs bij de 2 jaarlijkse gesprekkencyclus.

Managementgesprekken

Het College van Bestuur en Directeur Onderwijs hebben jaarlijks gesprekken met directeuren over de voortgang op de school. Onderwerpen zijn kwaliteit, personeel en schoolontwikkeling. Het College van Bestuur bezoekt ook jaarlijks een teamvergadering. Startende directeuren hebben tweewekelijks gesprekken met de Directeur Onderwijs.

Kwaliteitskaarten

De scholen werken met een kwaliteitssysteem. Deze kwaliteitssystemen WMK PO (werken met kwaliteitskaarten primair onderwijs) of BAS (bouwen aan een adaptieve school) bieden de scholen ondersteuning in het borgen van nieuwe, maar ook bestaande ontwikkelingen en afspraken.

Jaarplannen

Elke school heeft een schoolplan en hieruit afgeleid een jaarplan waarin de beleidskeuzes voor een periode van 4 jaar en jaarlijks vermeld staan. Aan het einde van elk schooljaar evalueert de directeur het jaarplan en past het vervolgens zo nodig aan voor het volgende schooljaar nadat dit besproken is met het College van Bestuur.

Jaarverslagen

Elke school maakt aan het einde van een schooljaar een jaarverslag met daarin de punten die van belang zijn voor de betreffende school. Het gaat dan vooral om de onderwijskundige ontwikkelingen.

Opleidingsschool Talentum Haagland

Opleidingsschool Talentum Haagland is het samenwerkingsverband tussen PABO InHolland Den Haag en de besturen PCPOW, Octant en SCO Delft. Door deze intensieve samenwerking is de lerarenopleiding structureel verbonden met de beroepspraktijk en leiden we binnen onze scholen de studenten op tot onze nieuwe collega's.

Op de basisscholen van het PCPOW zijn er in 2019 ruim 30 studenten geplaatst. Om de kwaliteit van de opleidingsschool te waarborgen, heeft er in 2019 een peer review plaatsgevonden. Door middel van diverse panel gesprekken is de werkwijze van Talentum Haagland tegen het licht gehouden. De kwaliteit van de opleidingsschool werd als een ruim voldoende beschouwd en er werd aangegeven dat we toe zijn aan het formuleren van de volgende stip op de horizon. Dit wordt meegenomen in het nieuwe opleidingsplan dat geschreven wordt in 2020. Om de kwaliteit binnen de opleidingsschool te vergroten volgt een aantal schoolopleiders een begeleidingstraject om zich daarna te laten registreren bij de VELON. Door deze beroepsregistratie bekwamen zij zich in het leraarschap en positioneren zij zichzelf als een lerarenopleider die de eigen professionaliteit zelfkritisch onderhoudt en verhoogt. Een ander belangrijk onderdeel binnen Talentum is het inductieprogramma voor startende leerkrachten om van startbekwaam naar basisbekwaam te gaan.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Hiermee willen we de uitval van startende leerkrachten verminderen en het welbevinden vergroten. In een periode van drie jaar krijgen de startende leerkrachten de kans zich door middel van workshops en coaching verder te professionaliseren en te reflecteren op dagelijks handelen middels casuïstiek. Binnen Talentum Haagland is een PR-werkgroep samengesteld die, gelet op het lerarentekort, activiteiten ontwikkelt om mensen te interesseren en te werven voor de verschillende opleidingsvarianten van de PABO. Een onderdeel hiervan is de in november 2019 gelanceerde website.

Scholing

Het volgen van masteropleidingen wordt gestimuleerd, zo ook het volgen van trajecten voor leidinggevenden.

Doelen en resultaten

PCPOW stelt zich ten doel dat alle scholen een basisarrangement hebben van de Onderwijsinspectie. Daarnaast is het streven in 2020 dat alle scholen een voldoende eindresultaat behalen bij de eindtoets groep 8. In 2019 is dat niet bij alle scholen gerealiseerd.

Onderwijsresultaten

Overzicht resultaten Centrale eindtoets van de afgelopen 4 jaar

School	2016	2017	2018	2019
PIE	+	++	++	++
HOE	+	++	++	+
KOM	+	+	-	+
BLI	+	+	+	-
REH	++	+	+	+
DGO	+	-	++	+
OUV	+	+	+	+
PWL	+	-	-	+
KJS	+	+	-	-
PMS	+	++	+	-
WEG	++	+	+	++
KAM	+	-	-	++
PWG	-	+	+	+

\- = onvoldoende (onder de ondergrens)
\+ = voldoende
++ = goed (boven de

Resultaten centrale eindtoets 2019

Centrale eindtoets Cito

2019	% gewichten	ondergrens	gemiddelde	bovengrens	schoolscore	
PWG	3,32 %	534,8	536,8	538,8	537,4	+
PWL	10,6 %	533,7	535,7	537,7	536,5	+
DGO	1,74 %	535,1	537,1	539,1	536,7	+
KJS	5,31 %	534,5	536,5	538,5	534,2	-

Centrale eindtoets IEP

2019	% gewichten	ondergrens	gemiddelde	bovengrens	schoolscore	
PIE	3,45 %	79,4	81,4	83,4	84,9 (86,0)	++
HOE	25,15 %	76,1	78,1	80,1	77,5	+
KOM	3,82 %	79,4	81,4	83,4	79,8	+

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

PMS	13,59 %	78,0	80,0	82,0	76,2	-
WEG	9,50 %	78,5	80,5	82,5	84,5	++
KAM	4,52 %	79,4	81,4	83,4	85,5	++

Centrale eindtoets Route 8

2019	% gewichten	ondergrens	gemiddelde	bovengrens	schoolscore	
OUV	7 %	203,0	208,0	216,0	203,7	+
BLI	16,02 %	198,8	206,8	214,8	192,3	-
REH	20,44 %	196,7	204,7	212,7	196,9	+

Toelichting: De scholen die vorig jaar voor het tweede jaar op rij een onvoldoende scoorden, de PWL en KAM, hebben dit jaar een ruim voldoende tot goede score behaald. Drie scholen hebben dit jaar een onvoldoende score behaald, waarvan de KJS voor de tweede keer op rij. De directeur van de KJS heeft ondertussen een traject aangevraagd bij Avera-begeleiding ter ondersteuning. Avera-begeleiding heeft afgelopen jaar met succes ook de Kameleon begeleid. Drie scholen hebben dit jaar een score boven de bovengrens behaald. De PIE heeft dit resultaat nu voor het derde jaar op rij behaald. Zie ook www.scholenopdekaart.nl .

Gegeven schooladviezen

Dit overzicht geeft weer hoeveel procent van de gegeven schooladviezen zijn lager dan, gelijk aan of hoger dan de adviezen op basis van eindtoetsscore 2018-2019.

schooladvies	advies op basis van eindtoets							
	pro/ vmbo-b	vmbo-b/ vmbo-k	vmbo-k/ vmbo-(g)t	vmbo-(g)t/ havo	havo/vwo	vwo	*	Totaal
vso							100%	100%
pro							100%	100%
vmbo-b		32,6%	11,6%	2,3%			53,5%	100%
vmbo-b/ vmbo-k	1,9%	37%	24,1%	5,6%			31,5%	100%
vmbo-k		22,2%	33,3%	33,3%	2,2%		8,9%	100%
vmbo-k/ vmbo-(g)t		11,5%	46,2%	34,6%	3,8%		3,8%	100%
vmbo-(g)t		8,5%	42,6%	38,3%	4,3%	2,1%	4,3%	100%
vmbo-(g)t/ havo			18,6%	47,5%	28,8%	1,7%	3,4%	100%
Havo			6,3%	48,4%	32,8%	10,9%	1,6%	100%
havo/vwo			1,6%	22,2%	36,5%	38,1%	1,6%	100%
Vwo				11,1%	33,3%	55,6%		100%
Totaal	0,2%	10,1%	18,5%	26,7%	17,2%	14,5%	12,8%	100%

Schooladvies is hoger dan het advies op basis van de eindtoetsscore 2018/2019
Schooladvies is gelijk aan het advies op basis van de eindtoetsscore 2018/2019
Schooladvies is lager dan het advies op basis van de eindtoetsscore 2018/2019
Geen vergelijking mogelijk door afwezigheid van één of beide adviezen

* *Percentage leerlingen dat geen (officiële) eindtoets heeft gemaakt*

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Beleidsvoornemen

PCPOW heeft in 2019 haar Strategisch Beleidsplan vastgesteld. Hierin staan de richtinggevers voor de komende 4 jaar waar de scholen aan werken of aan gaan werken. Deze richtinggevers zijn:

- We doen het samen
- Plezier in leren
- Je bent geliefd
- Vind je unieke print

Deze richtinggevers vertalen scholen naar hun eigen ontwikkeling. Belangrijke onderdelen zijn het ontdekkend en ontwerpend leren; eigenaarschap van leerlingen en leerkrachten; ouderbetrokkenheid. De richtinggevers zijn vertaald naar het Waarderingskader primair onderwijs van de Onderwijsinspectie en daar zijn naast de basiskwaliteit de volgende doelstellingen uit naar voren gekomen:

Onderwijsproces		Doel is gehaald	Proces loopt	Doel wordt niet gehaald
OP1 Aanbod	Aantoonbaar aandacht voor O2 leren		v	
	Aantoonbaar aandacht voor actief bewegend leren		v	
	Coderen en programmeren is opgenomen in het lesaanbod		v	
OP2 Zicht op ontwikkeling	De onderwijsresultaten zijn inzichtelijk	v		
	Leerkrachten stellen samen met leerlingen de leerdoelen vast		v	
OP3 Didactisch handelen	Leerkracht werkt vanuit een onderzoekende grondhouding		v	
	Vormgeven aan kindgericht onderwijs		v	
	Leerlingen zijn betrokken bij het eigen leerproces		v	
OP4 Extra ondersteuning	Extra begeleiding van leerlingen gebeurt in dialoog met de ouders	v		
	Bij extra hulp staat de ontwikkelvraag van de leerkracht in relatie tot het kind centraal	v		
OP6 Samenwerking	Met ouders wordt actief een dialoog gevoerd over de kwaliteit van de samenwerking	v		
	Scholen hebben aansluiting bij de regionale netwerken van het samenwerkingsverband	v		
	Scholen werken samen met kinderopvangorganisaties	v		
OP8 Afsluiting	De school voert de dialoog met VO partners	v		
Schoolklimaat				
SK1 Veiligheid	Alle leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig	v		
	Er is een veiligheidsbeleid en een pest coördinator	v		
SK2 Pedagogisch klimaat	Alle leerlingen voelen zich gezien	v		
Onderwijsresultaten				
OR1 Resultaten	Verantwoording brede onderwijskwaliteit specifiek op O2 leren		v	
OR3 Vervolgsucces	De school heeft zicht op de ontwikkeling van de kinderen in het VO	v		
Kwaliteitszorg en ambitie				
KA 1 Kwaliteitszorg	De leerling tevredenheid is minimaal op voldoende niveau en scholen formuleren hier ieder jaar eigen ambitieuze doelstellingen	v		

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

	De oudertevredenheid is minimaal voldoende en scholen formuleren ieder jaar eigen ambitieuze doelstellingen	v		
	Schoolleiders nemen eigen regie in hun professionalisering.	v		
	De ontwikkeling van de medewerker staat binnen de school en op stichtingsniveau centraal	v		
KA2 Kwaliteitscultuur	Leerkrachten ontmoeten elkaar en leren samen	v		
	Overgang naar een meer vraaggestuurde wijze van professionalisering		v	
Financiën				
	De begroting en de realisatie zijn sluitend of hier zijn andere afspraken over gemaakt	v		
	De uitgaven van de onderwijshuisvesting komt niet boven de signaleringswaarde uit	v		
	Inzet van middelen is conform begroting	v		
	Het leerlingaantal van de eigen prognose en het aantal op de teldatum wijkt niet meer dan 5% af	v		
	De kengetallen komen boven de signaleringswaarde van de Onderwijsinspectie uit	v		

De voortgang van de doelen worden in de voorjaarsgesprekken besproken met de directeuren en waar nodig op bijgestuurd. De doelen komen voort uit het strategisch beleidsplan. Een behoorlijk aantal doelen zijn al behaald maar dit zijn continue doorlopende doelen. Een aantal andere doelen lopen nog, hier wordt de komende jaren aan gewerkt.

PCPOW heeft een Pilotschool 'Coderen en programmeren', dat is de Pieter van der Plasschool. De collega's kunnen daar een kijkje komen nemen. Eén van de leerkrachten van deze school heeft zich ontwikkeld als specialist. Zij heeft een doorgaande leerlijn 'programmeren en coderen' ontwikkeld. Er is ook een futuristische medewerker, namelijk een robot genaamd Pietertje.

'De bibliotheek op school' (dBOS) maakt deel uit van de landelijke aanpak voor het primair onderwijs, waarin bibliotheken en scholen structureel samenwerken aan taalontwikkeling, leesbevordering en mediawijsheid van kinderen. Doel is kinderen te stimuleren om meer te lezen zowel op school als thuis. Veertien PCPOW scholen hebben een schoolbibliotheek met een geautomatiseerd uitleensysteem en een gesaneerde en actuele collectie. De schakelklas heeft een specifieke collectie ontvangen. De Groene Oase in Midden-Delfland sluit in 2020 aan. Iedere school beschikt over minimaal 1 tot 3 leescoördinatoren die de cursus Open Boek hebben gevolgd. Uit de gegevens van de Monitor van schooljaar 2018/2019 blijkt dat op 75% van de groepen dagelijks wordt voorgelezen. Dit is een voorwaarde om een dBOS school genoemd te worden. Op de vraag 'hoe vind je het om een boek te lezen' geeft 56 % van de leerling aan dit leuk te vinden, 25% geeft aan dit erg leuk te vinden. Dit ligt iets hoger dan de landelijke score. In het schooljaar 2018/2019 zijn er ruim 12.000 uitleningen geweest via de schoolbibliotheek.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Communicatie

De stichting heeft een nieuwe website met daaraan gelinkt de scholen, zodat op een eigentijdse manier de stichting en scholen worden gepresenteerd. Ook is een nieuwe huisstijl ontwikkeld, passend binnen onze nieuwe koers. Zo is onder ons logo de pay off *'Elke dag groei'* opgenomen. Regelmatig worden samen met de twee andere grote onderwijsbesturen, WKSO en SOOW, informatie naar ouders gestuurd. Bijvoorbeeld over een bepaalde actualiteit zoals de staking. Alle scholen van de PCPOW werken inmiddels met dezelfde app van 'Social Schools', waarin ook een module zit voor het bestuur. Dit laatste is een belangrijke stap voor zowel de scholen als de stichting.

Internationalisering

De kinderen van nu groeien op in een wereld die niet stopt bij de landgrens. Het onderwijs heeft een belangrijke taak hun leerlingen kennis te laten maken met de internationale en interculturele samenleving. De scholen spelen hier in toenemende mate op in. Aan de ene kant krijgen scholen steeds meer te maken met nieuwe leerlingen van verschillende achtergronden, met andere moedertalen dan het Nederlands, onder andere als gevolg van de stroom vluchtelingen. Er wordt steeds meer aandacht besteed aan internationalisering binnen vakken als wereldoriëntatie en burgerschapskunde. Voor een goede opvang van nieuwkomers is er de Schakelklas Westland waar PCPOW de penvoeder van is. Scholen zijn vrij in deze keuze. Er zijn verschillende scholen die Engels aanbieden vanaf groep 1. Het Kompas is gecertificeerd als Early Bird school. Verder werkt De Hoeksteen al met het IPC-concept (International Primary Curriculum) waarin internationalisering een belangrijke rol speelt.
Jaarlijks wordt in Londen de Bett bezocht, een groot internationaal congres waar de nieuwste onderwijsontwikkelingen, met name betreffende ICT, worden gepresenteerd. In januari 2019 namen hier twee medewerkers aan deel.

Inspectie

Er is geen inspectiebezoek geweest in 2019.

Visitatie

Er heeft geen visitatie plaatsgevonden in 2019.

Passend onderwijs

Het bestuur kiest ervoor om de middelen vanuit het samenwerkingsverband bijna in zijn geheel beschikbaar te stellen aan de scholen voor basisondersteuning en extra ondersteuning. Het bestuur doet dat vanuit de overtuiging dat kinderen gebaat zijn bij een school die snel de juiste begeleiding kan verzorgen. De middelen die de scholen krijgen voor Passend Onderwijs bestaan uit gelden voor de basisondersteuning (interne begeleiding, scholing, begeleiding, onderzoek etc.). Voor de extra ondersteuning hebben scholen lichte arrangementen (taalhulp, sociale vaardigheidstrainingen, dyslexie begeleiding etc.). Er is een Hoogbegaafdheid netwerk binnen de stichting, deze zal ook over de andere besturen in de regio uitgerold worden. Het bestuur roomt een bedrag van € 3,- per leerling per school af van het bedrag van het samenwerkingsverband voor de inzet van de bovenschoolse intern begeleider. Naast de middelen van het samenwerkingsverband zet het schoolbestuur eigen middelen in voor Passend Onderwijs. Alle scholen hebben in het kader van Passend Onderwijs een schoolondersteuningsprofiel. Dit profiel beschrijft de mogelijkheden die een school ziet voor de opvang van leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften. Welke onderwijsbehoeften kan een school eventueel met ondersteuning bieden? Welke leerlingen zullen een plaats moeten krijgen op de SBO of SO school? Om de ondersteuningsmogelijkheden per school in kaart te brengen, wordt gebruik gemaakt van het instrument Perspectief op School. Elk jaar wordt dit instrument ingevuld om waar nodig het profiel aan te passen. Op deze wijze blijft het schoolondersteuningsprofiel actueel.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Ontwikkeling leerlingaantallen

School	16-17	17-18	17-18	18-19	18-19	19-20	19-20	Groei/krimp Driejaarsgemiddelde
Schakelklas westland	28	32,1%	37	13,5%	42	-2,4%	41	46,4%
Protestants Christelijke Basisschool Pieter van der Plas School	367	7,4%	394	3,3%	407	5,2%	428	16,6%
Christelijke Basisschool De Wegwijzer	213	8,0%	230	5,2%	242	0,8%	244	14,6%
De Kameleon Christelijke Basisschool	494	2,4%	506	4,7%	530	5,7%	560	13,4%
Speciaal Basisonderwijs De Diamant	286	3,8%	297	4,0%	309	4,5%	323	12,9%
Christelijke Basisschool De Hoeksteen	167	-2,4%	163	1,2%	165	9,7%	181	8,4%
Basisschool De Groene Oase	279	-2,2%	273	5,1%	287	4,2%	299	7,2%
Prins Mauritsschool	169	9,5%	185	-4,3%	177	0,0%	177	4,7%
Christelijke Basisschool de Ouverture	382	2,6%	392	-1,8%	385	1,8%	392	2,6%
Prins Willem Alexanderschool	411	2,2%	420	0,5%	422	-0,7%	419	1,9%
Koningin Julianaschool	218	0,0%	218	3,2%	225	-4,0%	216	-0,9%
Christelijke Basisschool De Blinkerd	319	-3,4%	308	1,3%	312	1,0%	315	-1,3%
Christelijke Basisschool Rehoboth	187	-1,6%	184	-1,6%	181	-1,1%	179	-4,3%
Basisschool het Kompas	236	0,8%	238	-1,3%	235	-4,3%	225	-4,7%
Prins Willem Alexanderschool	174	2,3%	178	0,6%	179	-10,6%	160	-8,0%
Bestuur	3930	2,4%	4023	1,9%	4098	1,5%	4159	5,8%

groei/krimp aantal leerlingen

Op de Prins Willem Alexander in De Lier neemt het leerlingaantal af, hier wordt specifiek beleid op ingezet. Voor deze school komt nieuwbouw in de plaats, in een nieuwe woonwijk. De verwachting is dat het leerlingaantal zal gaan stijgen als de school daar gevestigd is. De Blinkerd zal weer stijgen in leerlingaantal, er zijn veel nieuwe aanmeldingen voor de kleuters. Het Kompas heeft een grote groep 8 uitstroom gehad. De Rehoboth is gevestigd in een oudere woonwijk. De verwachting is dat het leerlingaantal overall redelijk stabiel zal blijven de komende jaren.

2.2 Personeel & professionalisering

Doelen en resultaten

PCPOW heeft zichzelf ten aanzien van het personeel en de professionalisering het volgende ten doel gesteld:

Beleidsdoelstellingen	Behaald	Deels behaald	Niet behaald
Leerkrachten ontmoeten elkaar en leren samen		v	
De ontwikkeling staat centraal binnen de gesprekkencyclus	v		
Overgang naar een meer vraag gestuurde wijze van professionalisering		v	
Schoolleiders nemen eigen regie in hun professionalisering	v		
Ziekteverzuim is lager dan 5 %	v		
De personele kosten bedragen niet meer dan 85%	v		

Leerkrachten ontmoeten elkaar en leren samen

PCPOW hecht waarde aan het leren van elkaar. Er zijn nu negen leernetwerken actief. Ieder leernetwerk heeft minimaal één kartrekker. Deze kartrekker wordt gefaciliteerd voor zijn of haar werkzaamheden. Per schooljaar zijn er drie bijeenkomsten waar alle kartrekkers bij elkaar komen. Twee medewerkers begeleiden deze bijeenkomsten. De kartrekkers worden gestimuleerd om thema's vanuit het Strategisch Koersplan te behandelen in hun leernetwerken. Ook

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

is dit een plek om samen bijeenkomsten voor te bereiden, elkaar vragen te stellen en elkaar te versterken. Vervolgens gaan de kartrekkers hun leernetwerken in.
Het doel van de leernetwerken is het uitwisselen van ervaringen met collega's van andere scholen over een bepaald vakgebied. Het doel van deze uitwisseling is dat de schoolontwikkeling op de diverse scholen versterkt wordt. Daarnaast is er de mogelijkheid om als leernetwerk deskundigen op een specifieke onderwijsgebied een training te laten verzorgen. Tijdens de netwerkbijeenkomsten is er ruimte voor inspiratie door eigen leerkrachten en/of sprekers. De stichting stimuleert collegiale consultatie, waarbij leerkrachten elkaar bezoeken om met en van elkaar te leren en hiertoe bijvoorbeeld gezamenlijke lessen voorbereiden. De bestuursadviseur communicatie en beleid is in het najaar met de coördinatoren van de leernetwerken in gesprek gegaan om tot meer verbinding te komen en om thema's te koppelen aan het strategisch beleid van PCPOW.
De negen leernetwerken zijn:

- Kleuters
- Rekenen
- Taal/lezen
- Interne begeleiding
- ICT
- Hoogbegaafde leerlingen
- Gedrag
- O2 leren
- POVO

In januari 2020 is gestart met het 10e leernetwerk Bewegingsonderwijs, dit is een samenwerking tussen de drie schoolbesturen in het Westland. Er is een kartrekker aangesteld, die bovenschools wordt bekostigd, om deze samenwerking een boost te geven.
De ontwikkeling staat centraal binnen de gesprekkencyclus zowel binnen de scholen als op stichtingsniveau.
Leerkrachten hebben jaarlijks een functioneringsgesprek en een voortgangsgesprek, eventueel gecombineerd. Daarnaast vindt er iedere drie jaar een beoordelingsgesprek plaats. Startende leerkrachten krijgen jaarlijks een beoordelingsgesprek, dit i.v.m. het bepalen van een vast dienstverband. In de gesprekkencyclus zijn persoonlijke ontwikkeling en scholing belangrijke onderwerpen. In 2019 zijn de directeuren met elkaar in gesprek gegaan om de functionerings- en voortgangsgesprekken meer vorm te geven richting waarderende gesprekken. Een aantal directeuren heeft hiertoe een training gevolgd. Het houden van waarderende gesprekken, waarin uitgegaan wordt waar de medewerker goed is, levert positieve resultaten op. In 2020 gaan meerdere directeuren deze werkwijze hanteren en wordt hiertoe een beleidsplan opgesteld.
Binnen PCPOW werken we toe naar een meer en meer vraaggestuurde wijze van professionalisering.
De leer- en ontwikkelvragen van de medewerkers staan hierbij voorop. Ook de verschuiving van individuele- naar teamscholing is in 2019 zichtbaar. Scholing wordt steeds meer als het middel tot onderwijsvernieuwing gezien. PCPOW organiseert ook scholing op locatie of, indien mogelijk, een vorm van in company training. Voorbeelden zijn de Kanjertraining en Met sprongen vooruit (rekenonderwijs). Dit aanbod zorgt ervoor dat nieuwe- of startende leerkrachten dezelfde kennis verwerven als de collega-leerkrachten op hun school. Daarnaast maken de scholen steeds meer gebruik van de aanwezige expertise binnen hun eigen school.
Verder stimuleert PCPOW het volgen van een HBO-master. In 2019 hebben 6 duo's de master Leren Innoveren gevolgd. Deze master is aangeboden als Teambeurs waarbij er twee leerkrachten dezelfde master volgen en ook het zelfde onderzoek doen.
PCPOW wil het scholingsaanbod voor onze collega's beter laten aansluiten bij hun leervragen. De leernetwerken en de gezamenlijk studiedag die met de ander twee schoolbesturen, WSKO en SOOW, georganiseerd worden zijn hier mooie voorbeelden van. Een volgende stap is zeker nodig om dit doel volledig te behalen. Daarom zijn we in overleg met WSKO en SOOW om een Westland Campus te starten, een plek waar leerkrachten een leervraag kunnen stellen. Waar vervolgens bekeken wordt of er scholing nodig is, of we een specialist van onze eigen scholen kunnen koppelen, of er onderzoek nodig is etc. Westland Campus zal steeds meer vorm krijgen en waarschijnlijk medio schooljaar 2020-2021 klaar zijn voor gebruik.
De schoolleiders nemen eigen regie in hun professionalisering
De schoolleiders zijn opgenomen in het schoolleidersregister en zijn zelf verantwoordelijk voor hun eigen scholing. Zij volgen zelf trainingen en opleidingen. Startende directeuren volgen de opleidingen 'directeur primair onderwijs basis bekwaam' en vervolgens 'vakbekwaam'. Directeuren kunnen ook de master 'excellent schoolleider' volgen. Er zijn twee directeuren die deze hebben afgerond. Eén directeur is deze opleiding gestart.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Daarnaast zet PCPOW in op het opleiden van toekomstige schoolleiders. Er is een oriëntatie op leiderschap welke i.s.m. WSKO wordt georganiseerd. In 2019 waren er 6 deelnemers vanuit PCPOW. Verder krijgen teamleiders en bouwcoördinatoren de gelegenheid de opleiding 'directeur primair onderwijs basis bekwaam' te volgen. Op deze wijze wordt ingezet op een groter aanbod van potentiële leidinggevenden.
De schoolleiders doen dit niet alleen individueel maar ook als team. Zij hebben uitgesproken te willen werken binnen een professionele cultuur. Zo hebben we inmiddels jaarlijks een Tweedaagse waarin het Strategisch Koersplan en het creëren van die professionele cultuur centraal staat. Dit jaar zijn de directeuren ook gestart met informeel leren. Vier keer per jaar vinden er professionele ontmoetingen plaats waar een directeur een groepje directeuren ontvangt. Zij krijgen een rondleiding door de school aan de hand van één of meerdere richtinggevers uit ons Strategisch Koersplan. Vervolgens is er ruimte voor intervisie. De directeuren ervaren dit als waardevol en vervolgen dit in 2020.

Ziekteverzuim is lager dan 5%

De doelen voor het ziekteverzuim zijn behaald. Het verzuim is onder de 5%, het verzuim over 2019 is lager dan over 2018 en 2017. De meldingsfrequentie is in 2019 eveneens lager dan in voorgaande jaren en ligt onder de 1. Onder de meldingsfrequentie wordt het gemiddeld aantal ziekmeldingen per persoon per jaar verstaan. Het verzuimpercentage tussen de 1 en 2 jaar is na 2017 wel toegenomen, er is dus meer langdurig verzuim. Dit is ook terug te zien in de gemiddelde verzuimduur. Het percentage nul verzuimers neemt toe, dit betekent dat er steeds meer medewerkers zich niet ziekmelden.

Ziekteverzuim	2019	2018	2017	Landelijk 2018
Verzuimpercentage <1 jaar	3,75	3,91	4,57	
Verzuimpercentage 1 tot 2 jaar	0,33	0,27	0,09	
Verzuimpercentage totaal	4,08	4,17	4,66	5,9
Gemiddelde verzuimduur in dagen	21,63	21,62	16,34	22
Meldingsfrequentie	0,74	0,78	0,86	
% Nul verzuimers	58,03	56,18	54,34	

Personele kosten bedragen niet meer dan 85% op stichtingsniveau

De personele kosten bedragen niet meer dan 85 % van de totale kosten. Om hierin flexibel te kunnen blijven zijn er naast vaste aanstellingen ook tijdelijke aanstellingen. Over 2019 waren er meer vaste aanstellingen dan over 2018. Een aantal medewerkers heeft naast een vast contract een tijdelijke uitbreiding.

Personeel in cijfers 2019 met peildatum 31-12-2019

Leeftijdscategorie	Vrouw	Man	Totaal
15 tot 25 jaar	19	3	22
25 tot 35 jaar	105	11	116
35 tot 45 jaar	122	10	132
45 tot 55 jaar	92	4	96
55 tot 65 jaar	87	22	109
65+ jaar	8	4	12
Totaal	433	54	487

Het is belangrijk om de leeftijdscategorieën van de medewerkers goed te monitoren in verband met pensionering van de medewerkers

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

	Personeelssterkte per arbeidsrelatie					
Type aanstelling			**Totaal**	**Fulltime**	**Parttime**	**% Vast-Tijdelijk**
Vast	Aantal Personen	2019	408	79	329	78%
	Bezetting (wtf)	2019	273,5440	78,9271	194,6169	
Tijdelijk	Aantal Personen	2019	114	17	97	22%
	Bezetting (wtf)	2019	49,2230	14,6750	34,5480	
Korttijdelijk	Aantal personen	2019	0	0	0	0%
	Bezetting (wtf)	2019				
Vast	Aantal Personen	2018	362	68	294	73%
	Bezetting (wtf)	2018	243,0047	67,7200	175,2847	
Tijdelijk	Aantal Personen	2018	135	22	113	27%
	Bezetting (wtf)	2018	63,4762	20,2964	43,1798	
Korttijdelijk	Aantal Personen	2018	1	0	1	
	Bezetting (wtf)	2018	0,4250		0,4250	

Het nominaal aantal medewerkers is in bovenstaand overzicht hoger dan het aantal van tabel 1 personeel met peildatum 31-12-2019 waar PCPOW nominaal 487 medewerkers heeft per 31-12-2019. Dit wordt veroorzaakt omdat in tabel 2 één medewerker twee keer voor kan komen één keer met een vast contract en één keer met een tijdelijke uitbreiding.

	Personeelssterkte per leeftijdscategorie												
			Leeftijd cohort										
		Totaal	0/19	**20/24**	**25/29**	**30/34**	**35/39**	**40/44**	45/49	**50/54**	**55/59**	**60/64**	**>= 65**
Aantal Personen	2019	487	0	26	48	69	67	64	42	54	61	47	9
Bezetting (wtf)	2019	322,7670		20,5000	38,1115	47,8503	39,1601	37,2924	25,5083	33,8619	42,0077	32,6254	5,8494
Aantal in %	2019			5%	10%	14%	14%	13%	9%	11%	13%	10%	1%
Aantal in %	2018		0	5%	10%	15%	13%	13%	9%	11%	13%	10%	1%
Aantal Personen	2018	462	1	25	46	69	59	60	43	52	58	45	4
Bezetting (wtf)	2018	306,9059	0,5750	20,8894	37,2937	47,8941	30,6711	36,4973	24,1926	34,5192	39,3998	32,7618	2,2119

Stijging personeel wordt veroorzaakt door de groei leerlingenaantal en extra personele inzet vanwege de werkdrukgelden.

Ontwikkelingen

Op peildatum 28-11-2019 is 24% van het personeelsbestand 55 jaar of ouder. Hieronder is een uitsplitsing gemaakt van het aantal personeelsleden tussen de 60 en 66 jaar. Van de 105 medewerkers in de leeftijdscategorie van 55 tot 65 jaar zijn 50 medewerkers tussen de 60 en 65 jaar.

Uitkeringen na ontslag

Er zijn in dit verslagjaar geen kosten voor uitkeringen na ontslag geweest.

Aanpak werkdruk

Om tot een beslissing te komen over de besteding van de werkdrukmiddelen is dit onderwerp besproken in achtereenvolgens de bouwoverleggen, het managementteam van de school en de Medezeggenschapsraad. Middels een enquête zijn de behoeften van de leerkrachten en de mogelijk geschikte manieren om de werkdruk te verminderen geïnventariseerd. De uitkomsten van de enquête zijn in de teamvergaderingen besproken, waarna er afspraken zijn

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

gemaakt. Niet iedereen ervaart de werkdruk hetzelfde. Waar de een meer last ervaart door administratie, heeft de ander moeite om alles gedaan te krijgen op het gebied van zorg in de groep. Ook worden groepsgrootte en het aantal zorgleerlingen als reden genoemd. In een plan van aanpak is alles wat uit de inventarisatie van de gesprekken gekomen is, op basis van het budget, verwerkt. Dit plan van aanpak is besproken met de MR van iedere school. De Medezeggenschapsraden van de scholen hebben hun instemming verleend aan de plannen en de daarbij behorende bedragen.

Waarvoor zijn de werkdrukmiddelen ingezet?
Ter verlichting van de administratieve last zijn bijvoorbeeld een conciërge en/of een administratief medewerker aangetrokken om deze taken uit te oefenen. Een andere mogelijkheid is de inzet van een leraarondersteuner of onderwijsassistent om extra handen in de klas te hebben en bijvoorbeeld in kleine groepjes te kunnen werken. Ook hebben sommige scholen ervoor gekozen om een dagdeel per week duo-partners samen op een groep te zetten.

Bestedingscategorie	Besteed bedrag in kalenderjaar	Eventuele toelichting
Personeel	€ 740.552	Inzet van onderwijsassistent of lerarenondersteuner of dubbele bezetting op een groep gedurende 1 dagdeel per week
Materieel	€ 0	Verwerkingssoftware voor rekenen
Professionalisering	0	
Overig	0	
Totaal	740.552	

Wat doen we nog meer om de werkdruk te verlagen?
-Alle administratie rondom leerlingen via ESIS laten verlopen.
-Extra momenten van overleg en teambuildingsactiviteiten inplannen.
-Kritisch bekijken naar wat de school doet en wat de school laat.

Verantwoording prestatiebox gelden

De gelden van de prestatiebox worden ingezet voor leerlingen voor cultuureducatie, hoog of meerbegaafdenbeleid, onderzoekend en ontwerpend leren, wetenschap (brede talentontwikkeling van de leerlingen) maar ook voor ontwikkeling van de leerkrachten. Verder is er aandacht voor het versterken van het rekenen en het taalonderwijs.

Strategisch personeelsbeleid

PCPOW hecht veel waarde aan goed opgeleide medewerkers om de kwaliteit van het onderwijs hoog te houden. Leerkrachten werken samen in verschillende kenniskringen. Daarnaast wordt er veel aandacht besteed aan nascholing zowel individueel als in teamverband. De medewerkers krijgen de mogelijkheid om van school te wisselen. Via een promotiefilmpje van leerkrachten van ons schoolbestuur die de overstap binnen de stichting al hebben gemaakt, wil PCPOW de mobiliteit van leerkrachten bevorderen. PCPOW wil geen gedwongen mobiliteit. De leerlingen moeten verzekerd zijn van goed onderwijs door bevoegde leerkrachten. De stijging of daling van het leerlingaantal staat in relatie met het aantal leerkrachten. Het personeelsbestand moet hierop afgestemd zijn. PCPOW heeft op dit moment een behoorlijk aantal oudere leerkrachten die op een gegeven moment met pensioen gaan, er zal geïnvesteerd moeten worden in het aantrekken van nieuwe leerkrachten. In 2019 waren er 30 vacatures die allen zijn ingevuld.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

2.3 Huisvesting & facilitaire zaken

Doelen en resultaten

Vanaf juli 2019 heeft PCPOW een samenwerkingsovereenkomst met Het Beheercollectief Scholen. De samenwerking is tot stand gekomen om beter inzicht te krijgen in het dagelijks onderhoud op de verschillende scholen. Door het centraliseren van het klein onderhoud is de verwachting dat het efficiënter en effectiever wordt.
Daarnaast heeft Het Beheercollectief de opdracht gekregen om de MOP te actualiseren, waardoor er een beter financieel zicht zal zijn op de grote onderhoudsuitgaven.

In 2019 zijn de volgende huisvestingsprojecten uitgevoerd:
De Diamant, locatie Hoge Woerd
In 2019 is de overkapping van het Atrium afgerond. De ruimte wordt gebruikt als multifunctionele ruimte, onder andere om de expertise functie van het SBO vorm te geven. Verder is er een start gemaakt met het opknappen van een toiletgroep in de school. Na de zomer heeft de Diamant nu ook een BSO, de kinderen hoeven niet meer naar een andere locatie, dit geeft de kinderen veel meer rust.
De Wegwijzer
In 2019 is er een extra nieuw lokaal opgeleverd. Dit lokaal is officieel geopend door de wethouder onderwijs, de heer Ben van der Stee. Beneden wordt het lokaal gebruikt door het kinderdagverblijf en boven is er een kleine ruimte waar in kleine groepjes gewerkt kan worden of waar een leerkracht even rustig kan werken.
IKC KADO
In het IKC KADO zijn naast 5 lokalen voor de Kameleon, 3 lokalen voor de Driekleur (een school die onder het schoolbestuur SOOW valt) en de kinderopvang gehuisvest. In de zomer van 2019 is de binnenkant van het gebouw grondig opgeknapt. Het is het een mooi licht gebouw geworden met een nieuwe keuken waar alle partijen gebruik van kunnen maken.
Pieter van der Plas
In 2019 zijn de beide groepen 8 gehuisvest op een andere locatie. Tijdens de gesprekken met de gemeente wordt steeds over het leerlingaantal en de huisvesting gesproken. Voor de zomer van 2020 moeten de groepen 8 uit het huidige gebouw.

Er vindt regelmatig overleg plaats met de gemeente over de verschillende huisvestingszaken. De toegezegde bedragen bij de verschillende huisvestingsprojecten zijn nog niet door de gemeente overgemaakt naar PCPOW.

Ontwikkelingen

De Hoeksteen
In 2019 is er weer ontwikkeling gekomen in het Centrumplan Honselersdijk. Er zijn gesprekken gevoerd met de gemeente en andere belanghebbenden. Er zal vernieuwbouw gaan plaatsvinden in de vorm van een Huis voor de Buurt, in samenwerking met kinderopvang Kwest, bibliotheek Westland en de welzijnsorganisatie voor ouderen Vitis.

Koningin Julianaschool
Er loopt een onderzoek naar de haalbaarheid om in schooljaar 2020/2021 het huidige speellokaal uit te breiden, zodat er ook gymles gegeven kan worden aan de onderbouw.
De Ouverture
In 2020 zal er een interne verbouwing plaatsvinden voor onderwijskundige aanpassingen.
Prins Willem Alexander in De Lier
In 2019 zijn de verdere voorbereidingen getroffen voor de nieuwbouw van de school in de wijk Molensloot.
De Kameleon
In 2020 zal er een interne verbouwing plaatsvinden voor onderwijskundige aanpassingen en een plek voor kinderopvangorganisatie Okidoki.

Duurzaamheid & maatschappelijk verantwoord ondernemen

Op alle scholen liggen waar mogelijk zonnepanelen. Vanuit de gemeente is er de mogelijkheid tot subsidie van het binnenklimaat. De Kameleon gaat hier nog gebruik van maken.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

2.4 Financieel beleid

Het financieel beleid van PCPOW is gericht op continuïteit, waarbij het geven van kwalitatief goed onderwijs leidend is. Voor het borgen van de continuïteit van de organisatie en het realiseren van de missie en visie is het noodzakelijk dat de strategische doelen van de organisatie zoveel mogelijk gekoppeld worden aan de beschikbare middelen. In de bestuurlijke organisatie wordt door de hele organisatie beleid ontwikkeld. Hierbij vindt afstemming plaats tussen de diverse organisatielagen, waarbij taken en bevoegdheden zo laag mogelijk in de organisatie worden gelegd vanuit het principe "decentraal wat kan, centraal wat moet".

<u>Hieronder de uitgangspunten van het financieel beleid</u>

- Het bestuur is verantwoordelijk voor de inzet van de middelen en stelt hierover richtlijnen vast.
- Het financieel beleid is erop gericht een veilige financiële omgeving te waarborgen. Dat wil zeggen dat PCPOW niet onder de minimum vastgestelde kengetallen komt, dat er heldere meerjarenbegrotingen zijn en dat er een heldere liquiditeitsbegroting is.
- De Raad van Toezicht keurt de (meerjaren)begroting en het jaarverslag (conform de richtlijnen van de accountant) goed en houdt toezicht op de uitvoering van het financieel beleid van de stichting.
- Het bestuur mandateert de financiële bevoegdheden aan de directies van de scholen voor zover zij sturing kunnen uitoefenen op de uitvoering.
- De Raad van Toezicht wijst, op advies van het bestuur, de externe accountant aan die verslag uitbrengt aan de Raad van Toezicht.
- Het bestuur mandateert de financiële bevoegdheden aan de directies op de scholen binnen de vastgesteld begroting.
- De vastgestelde begroting van elke school is voor die school taakstellend.
- De maximale verhouding personele uitgaven: materiele uitgaven is 85 : 15. De personele uitgaven komen zowel op school- als op bestuursniveau niet boven de 85% uit.
- De gewenste liquiditeit, solvabiliteit en de kapitalisatiefactor op stichtingsniveau zijn weergegeven in een stuurgetal, overeenkomstig de rapportage van commissie DON.
- Gelden die extra binnenkomen bij groeitellingen gaan naar de scholen waar de groei gerealiseerd is.
- De kosten van het bestuurskantoor en administratiekantoor mogen maximaal 4% van de totale baten van PCPOW bedragen.
- PCPOW draagt 100% van het budget voor personeel (formatie) aan de scholen af.
- De scholen dragen 45% van hun budget personeel en arbeidsmarkt (PAB) bovenschools af.
- Van de prestatiebox wordt 75% direct aan de scholen toegekend. De overige 25% wordt bovenschools ingezet voor scholing.
- De scholen dragen uit de materiële bekostiging verschillende componenten bovenschools af, zoals het meerjarenonderhoud gebouwen, verzekeringen, medezeggenschap, administratie en beheer.
- De reserve van de school mag maximaal 15% per jaar zijn. Ontvangen groeigelden bij een school worden niet afgeroomd. Als een school in de toekomst gaat renoveren of nieuwbouw krijgt, wordt er niet afgeroomd. maar wordt het geld bestemd voor ontwikkelingen in de huisvesting van deze school.

Ontwikkelingen

Op basis van deze uitgangspunten wordt de begroting over het jaar 2020 afgesloten met een negatief resultaat van ruim € 830.000. Dit negatieve resultaat kan bekostigt worden vanuit de uit het verleden opgebouwde reserves. De jaren daarna zijn de resultaten ook negatief begroot, maar wel steeds minder negatief. Het negatieve resultaat bij de scholen wordt grotendeels bewust veroorzaakt door inzet van extra personeel om de beleidsvoornemens op het gebied van kwaliteit en innovatie te realiseren. Bij de analyse van het geprognosticeerde tekort is het van belang om te benadrukken dat PCPOW de komende jaren blijft investeren in de kwaliteit en innovatie van het onderwijs.

Treasury

De stichting hanteert het uniforme Treasury-statuut van de PO Raad. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed. Voor de besteding van private middelen gelden andere uitgangspunten. De stichting heeft een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd, conform de Regeling Beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Er is gebruik gemaakt van spaarrekeningen. Dit was zowel in 2019 als in 2018 het geval. De liquide middelen zijn ondergebracht bij ABN-AMRO, Rabobank en ASN. De liquide middelen zijn met € 730.472 toegenomen. De liquiditeit van PCPOW is hoog. De current ratio is inmiddels 4,05 (2018: 3,76). Dit is boven de norm van OCW. Komende jaren heeft PCPOW ervoor gekozen om de reserves in te zetten in het onderwijs door te accepteren dat er de komende jaren een negatief exploitatiesaldo is begroot. De hoge liquiditeit zorgt er ook voor dat de financiering van grote investeringen uit eigen middelen gedaan kan worden en de verwachting is dat PCPOW de komende jaren geen gebruik hoeft te maken van vreemd vermogen voor de financiering van haar activiteiten en investeringen.

Allocatie middelen

Om de collectieve en bestuurskosten te kunnen bekostigen wordt de volgende allocatie van middelen toegepast: PCPOW draagt 100% van het budget voor personeel (formatie) aan de scholen af. Van het budget van personeel en arbeidsmarktbeleid (PAB) wordt 45% afgedragen naar bovenschools ten behoeve van het bestuursbureau, seniorenbeleid, verlof duurzame inzetbaarheid, ouderschapsverlof, formatieve knelpunten en bovenschoolse trajecten. Van het budget van de prestatie box wordt 25% afgedragen naar bovenschools, dit is voor bovenschoolse scholing. Vanuit de materiële bekostiging wordt het gedeelte voor administratie, beheer en bestuur bovenschools afgedragen. Gelden van het samenwerkingsverband, zoals de basisbekostiging per leerling en de extra bekostiging per leerling, gaan direct naar de scholen. De kosten van het bestuursbureau en administratiekantoor mogen maximaal 4% van de totale baten van PCPOW bedragen. Voor 2019 is dit 2,4%, in 2018 was dit 2,5%.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De onderwijsachterstandenmiddelen worden in zijn geheel doorgezet naar de scholen die daar recht op hebben. De middelen worden gebruikt voor inzet van extra leerkrachtondersteuners, onderwijsassistenten ten behoeve van de leerlingen en extra lesmateriaal voor de leerlingen.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Intern risicobeheersingssysteem

Voor het vaststellen van het risicoprofiel van de organisatie heeft in 2019 een uitgebreide risicoanalyse plaatsgevonden op basis van de volgende onderwerpen:

- Leerlingaantallen
- Arbeidsmarkt schaarste
- Arbeidsconflicten
- Huisvestingsproblematiek
- Politiek inzake bekostiging
- Datalekken
- Debiteurenrisico's
- Wet werk en zekerheid

Hiervoor is het model van de PO Raad gebruikt. Hiermee is een risicoprofiel per onderdeel in kaart gebracht en is er een kans en een bedrag per onderdeel aangehangen. Hiermee is het minimaal aan te houden bedrag berekend dat als buffer van het Eigen Vermogen dient te worden aangehouden. Het minimaal aan te houden Eigen Vermogen wat we het weerstandsvermogen noemen bedraagt € 3.450.000,-. De organisatie heeft een laag risicoprofiel. Er kan gesteld worden dat de Algemene reserve voldoende op niveau is om aan het risicoprofiel te voldoen. Er is ruimte om verdere investeringen in het onderwijsproces te doen.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Risico	Consequentie van het optreden van het risico	Inschatting bedrag	Risico begroting	Mitigerende maatregel
1. Leerlingaantallen wijken af van de begroting	Bij lagere aantallen zullen de baten ook lager uitvallen. Dit kan gebeuren door de komst van de islamitische school.	Baten per leerling uit de Rijksbekostiging zijn gemiddeld € 7.000.	Bedrag is al opgenomen bij de berekening van het weerstandsvermogen.	Nauwkeurig monitoren van in- en uitstroom (inclusief zij-instroom en zij-uitstroom) en desgewenst ingrijpen in de exploitatie.
2. Huisvesting	Niet alle aanpassingen in de gebouwen worden door de gemeente vergoed. Eigen investeringen dienen ten laste van het private vermogen te gaan.		Idem	Goede afspraken maken omtrent de huisvesting met de gemeente en monitoren van de kosten.
3. Ziekteverzuim neemt toe	Kosten ERD pot zijn niet meer toereikend.		Idem	Voeren van gesprekken om verzuim te voorkomen.
4. Schaarste op de arbeidsmarkt	Door vergrijzing en vertrek van personeel wel nieuw personeel aantrekken brengt kosten met zich mee		Idem	Programma met andere schoolbesturen om leerkrachten aan te trekken. Zorgen dat PCPOW een aantrekkelijke werkgever is en blijft.
5. Prestatieboxgelden	Per augustus 2020 wordt de financiering gestopt. In de begroting gaan we van voortzetting uit.	€ 337.000	Hoog (zit niet in de berekening van het weerstandsvermogen).	PO Raad heeft aangegeven dat zij verwacht dat de Prestatiebox schooljaar 20-21 voortgezet wordt.
6. Datalekken	Claims omtrent datalekken kan voor extra kosten zorgen.		Zit opgenomen in het weerstandsvermogen.	Op locatie medewerkers instrueren en het hebben van een functionaris gegevensbescherming op bestuursbureau
7. Politiek	Onvolledige indexatie van de bekostiging		idem	Samenwerken met andere schoolbesturen.
8. Wet werk en zekerheid	Moeten betalen van transitievergoedingen		idem	Ziekteverzuimtraining en leiderschapstrainingen.
9. Debiteurenrisico's	Huurfacturen worden niet betaald.		idem	Invoeren van een debiteuren subadministratie

Coronacrisis

De indirecte gevolgen van de Coronacrisis kan niemand nog overzien. PCPOW heeft in 2020 wel aanvragen gehad van scholen voor aanschaf van extra laptops en andere hulpmiddelen om thuiswerken mogelijk te maken. Deze uitgaven waren niet in de begroting van 2020 opgenomen. Wat het effect wordt op de exploitatie is nog niet te voorzien. Er is wel een maximum bedrag bepaald wat PCPOW aan deze extra aanvragen wil uitgeven. De verwachting van het management is, vanwege het feit dat doordat de bekostiging doorloopt er een sterke vermogenspositie is, de continuïteit van de stichting niet bedreigd wordt.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Een andere onzekerheid is als een medewerker langdurig ziek wordt of dat het ziekteverzuim toeneemt onder leerkrachten. PCPOW is eigen risicodrager voor wat betreft het ziekteverzuim, hierdoor kunnen de salariskosten toenemen voor het vervangen van zieke medewerkers.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk verantwoordt de financiële staat van de stichting. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans, en in de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Leerlingen op peildatum 1 oktober

	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Aantal leerlingen	4.098	4.196	4.181	4.169	4.173

De komst van een islamitische school in het Westland kan van invloed zijn op het leerlingaantal. In bovenstaande leerlingaantallen is de eventuele daling door deze komst nog niet opgenomen. Het is wel opgenomen bij de risicoanalyse en de bepaling van het weerstandsvermogen van de stichting.

FTE

Aantal FTE	Vorig jaar (T-1)	Verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3
Bestuur / management	15,2	15,7	16	16	16
Onderwijzend personeel	253,07	265,6	264,2	265,5	266,5
Ondersteunend personeel	37,5	40,6	40,8	40,9	40,8

De leeftijd van het personeelsbestand is aan de hoge kant. Op 1 januari 2020 heeft de stichting 46 medewerkers met een leeftijd tussen de 60-64 jaar met een WTF van 31,51 en zijn er 9 medewerkers met een leeftijd van 65 of ouder met een WTF van 5.85. Binnen 5 jaar tijd zullen er dus 37,36 aan WTF uit dienst gaan door pensionering. Het aantrekken van nieuwe medewerkers is dus belangrijk.

De ontwikkeling van het leerlingaantal in relatie met het FTE is iets om goed in de gaten te houden. De verwachting is dat de werkdrukgelden zullen blijven.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Vorig jaar (T-1)	Begroting verslagjaar (T)	Realisatie verslagjaar (T)	T+1	T+2	T+3	Verschil verslagjaar t.o.v. begroting	Verschil verslagjaar t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	23.814.707	24.349.417	25.719.190	25.751.242	26.273.634	26.306.046	1.369.773	1.904.483
Overige overheidsbijdragen en subsidies	286.145	267.708	303.998	268.688	258.104	253.937	36.290	17.853
Baten werk in opdracht van derden							0	0
Overige baten	944.164	639.683	1.018.281	660.203	676.536	657.870	378.598	74.117
TOTAAL BATEN	**25.045.016**	**25.256.808**	**27.041.469**	**26.680.133**	**27.208.274**	**27.217.853**	**1.784.661**	**1.996.453**
LASTEN								
Personeelslasten	20.483.543	21.887.990	22.050.814	23.196.454	23.236.656	23.285.414	162.824	1.567.271
Afschrijvingen	582.614	586.658	670.171	564.491	580.990	568.088	83.513	87.557
Huisvestingslasten	2.316.624	1.761.437	1.949.690	1.770.392	1.785.296	1.788.540	188.253	-366.934
Overige lasten	1.959.421	1.937.573	2.080.749	1.982.379	2.013.994	2.012.076	143.176	121.328
TOTAAL LASTEN	**25.342.202**	**26.173.658**	**26.751.424**	**27.513.716**	**27.616.936**	**27.654.118**	**577.766**	**1.409.222**
SALDO	-297.186	-916.850	290.045	-833.583	-408.662	-436.266	1.206.895	587.231
Saldo baten en lasten							0	0
Saldo financiële baten en lasten	11.966	1.500	2.550	1.500	1.500	1.500	1.050	-9.416
Saldo buitengewone baten en lasten							0	0
TOTAAL RESULTAAT	**-285.220**	**-915.350**	**292.595**	**-832.083**	**-407.162**	**-434.766**	**1.207.945**	**577.815**

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en de begroting

Het resultaat van de PCPOW is positief. Met een bedrag van € 292.595 is dit resultaat € 1.207.945 hoger dan het negatieve resultaat van € 915.350 dat begroot was. De bijzondere bekostiging van december 2019 voor een bedrag van € 406.726 is als opbrengst verantwoord, terwijl de kosten in 2020 vallen (salariskosten). Schoolbesturen moeten de baten voor de in de CAO afgesproken eenmalige uitkeringen verantwoorden in 2019 terwijl de lasten in 2020 vallen. Zonder deze bijzondere bekostiging zou het resultaat € 114.131 negatief zijn.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Hieronder een verklaring van de grootste afwijkingen ten opzichte van de

Rijksbijdragen OCenW	
Bijzondere bekostiging PO (december 2019 ontvangen)	€ 406.726
Meer ontvangen groeigelden dan begroot	€ 78.623
Meer ontvangen personele bekostiging door indexatie	€ 348.457
Meer ontvangen PAB vergoeding door indexatie	€ 186.372
Meer ontvangen gelden samenwerkingsverband	€ 95.282
Meer ontvangen materiele vergoeding	€ 40.221
Meer ontvangen onderwijsachterstand gelden	€ 30.232
Meer ontvangen asielzoekers	€ 126.140
Overig meer ontvangen	€ 57.720
Totaal	€ 1.369.773

Overige baten	
Detachering personeel	€ 64.120
Meer ontvangen huuropbrengsten	€ 70.720
Meer gelden schoolbankrekeningen	€ 131.051
Overig	€ 112.707
Totaal	€ 378.598

Personele kosten zijn 163k hoger
De werkelijke salariskosten liggen € 64.000 hoger dan de begroting, verder is er een bedrag gedoteerd van € 76.400 voor de voorziening jubileum uitkeringen en € 53.000 aan hogere kosten uitbesteding derden.
Afschrijvingskosten zijn 84k hoger
Er is geïnvesteerd met eigen middelen in diverse schoolgebouwen, zoals in de Diamant het Atrium, bij de Kameleon de locatie KADO. Een deel van de investering in KADO staat nog op de balans. Ook het SOOW gaat meebetalen aan deze investering. Het voorstel ligt voor bij de bestuurder van SOOW. Verder zit er ook een kinderdagverblijf op deze locatie, die gaat ook een deel bijdragen. Over deze investeringen wordt in 10 jaar afgeschreven. Verder zijn er eigen middelen geïnvesteerd in de nieuwbouwschool De Blinkerd hier wordt een afschrijvingstermijn van 40 jaar voor gehanteerd. Verder is er meer geïnvesteerd in ICT benodigdheden en leermiddelen.
Huisvestingsinvesteringen waarover afgeschreven wordt:
Investering Diamant € 200.321, vanuit de gemeente is er € 150.700 toegezegd dit bedrag staat nog op de balans.
Investering KADO € 99.970 vanuit de gemeente is een bedrag van € 30.000 toegezegd dit bedrag staat nog op de balans.
Investering De Blinkerd € 61.612, de investering betreft zonnepanelen.
Huisvestingslasten zijn 188k hoger dan begroot
Het dagelijks onderhoud aan gebouwen is hoger dan begroot € 115.000. Hier zit ook het bedrag in van Het Beheercollectief waar PCPOW vanaf juli 2019 een overeenkomst mee heeft. Ook zijn de schoonmaakkosten hoger, € 46.000. De schoonmaakkosten over 2019 zijn ook hoger dan in 2018. Er heeft extra schoonmaak plaatsgevonden, de prijzen zijn gestegen. De kosten van belastingen en heffingen zijn € 7.000 hoger.
Overige lasten zijn 144k hoger
Meer kosten op de schoolbankrekeningen € 89.000. Ook de administratie en beheerlasten zijn hoger dan begroot maar liggen wel in lijn met 2018. Er is verder € 36.000 meer uitgegeven aan de leermiddelen. Er zijn extra licenties aangeschaft of er zijn werkboekjes aangeschaft in plaats van gekopieerde boekjes.

Verklaring voor de belangrijkste verschillen tussen het resultaat in het verslagjaar en het resultaat in het voorgaande jaar

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

De bekostiging van het Rijk is toegenomen op basis van de indexatie van het tarief. De personele bekostiging is voor schooljaar 2018-2019 met 4,662 % gestegen ten opzichte van de personele bekostiging 2017-2018. De salariskosten zijn gestegen door een toename van het aantal medewerkers en een stijging van de loonkosten.
De afschrijvingskosten zijn gestegen door hogere investeringen in onder andere de gebouwen van PCPOW. De huisvestingslasten zijn lager, in 2018 heeft er nog een aanvullende dotatie plaatsgevonden richting de voorziening groot onderhoud. Er waren aanvullende gelden begroot vanuit het addendum daar is het volgende op uitgegeven.

	Begroot	Werkelijk
Professionalisering van medewerkers	469.724	492.050
De Bibliotheek op School	140.000	89.727
PR activiteiten	22.783	48.035
21e eeuwse vaardigheden	53.000	19.340

In 2019 is er extra geld uitgegeven aan PR activiteiten (ruim € 27.000 meer dan begroot) onder andere voor het inrichten van Social Schools, dit is het communicatieplatform met leerkrachten, ouders etc. Ook is de website van de stichting en van alle scholen vernieuwd en is de huisstijl aangepakt. Aan de nieuwe huisstijl is nu zichtbaar dat er door een schoolbestuur gecommuniceerd wordt. Er is meer geld uitgegeven (ruim € 22.000 meer dan begroot) aan professionalisering van de medewerkers voor zowel team- als individuele scholing. Op alle scholen is de Bibliotheek op School ingericht. De komende jaren zullen hier ook kosten voor worden gemaakt om de collectie actueel te houden. De leesconsulent zal de scholen begeleiden. Op de pilotschool voor programmaren zijn robots aangeschaft voor het geven van onderwijs hierin.

De belangrijkste toekomstige ontwikkelingen in de meerjarenbegroting

In het najaar van 2019 is een meerjarenbegroting opgesteld voor de periode 2020-2024 met als leidraad het strategisch beleidsplan. In dit beleidsplan staan de belangrijkste beleidsmatige besluiten voor de genoemde boekjaren. Voor de komende jaren is er een negatief resultaat begroot.

Personeelslasten
Al in 2019 is ingezet op uitbreiding van het personeelsbestand om de uitstroom in de komende jaren door pensionering te kunnen opvangen. PCPOW geeft sinds 2019 en ook de verdere jaren meer geld uit aan scholing van de teams en de medewerkers. Dit is conform het beleidsplan.

Afschrijvingslasten
De afschrijvingskosten zijn conform de afschrijving staat verwerkt. De verwachting is wel dat de afschrijvingskosten toenemen door investeringen van eigen middelen in de schoolgebouwen.

Stimuleren van innovaties op de scholen
De scholen mogen eigen keuzes maken voor innovaties. Zo is er een school die inzet op het werken met robots en het leren programmeren. Andere scholen zijn actief in het onderzoekend en ontdekkend leren. Bovenschools is er ruimte om met een onderbouwd plan geld in te zetten voor innovatieve onderwijsideeën. Er is ook een bedrag van € 25.000,- gereserveerd voor een onderzoek om een tienercollege op te zetten.

PR en communicatie
Vanaf schooljaar 2019-2020 wordt er gewerkt met Social Schools (een communicatietool met ouders en leerkrachten) en zijn de websites van PCPOW en de scholen vernieuwd. Voor 2020 zijn er aanvullende gelden begroot voor het verder versterken van de naamsbekendheid via de website en Social Schools. De scholen gaan in 2020 over op SharePoint om beter te kunnen samenwerken en documenten te kunnen delen.

Stimuleren van het leesonderwijs
In het schooljaar 2018/2019 heeft PCPOW de start gemaakt met het project "Bieb op school" voor het leesonderwijs. Om het lezen van boeken te vergemakkelijken en te stimuleren, kunnen kinderen met hun ouders boeken lenen op school. In het schooljaar 2019/2020 is dit voortgezet en ook in het schooljaar 2020/2021 wordt dit gecontinueerd. In de begroting is verwerkt dat de scholen een bedrag per leerling bijdragen en dat alle bijkomende kosten, zoals de leesconsulent, bovenschools worden gedragen.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Opzetten van Expertisecentrum
De Diamant heeft twee leerkrachten aangetrokken die bovenschools betaald worden om de expertisefunctie van De Diamant te gaan inzetten in de verschillende kernen. De eventuele inkomsten die hier tegenover staan, zullen bovenschools verantwoord worden.

Balans in meerjarig perspectief

	Realisatie vorig jaar (T-1)	Realisatie verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3
ACTIVA					
VASTE ACITVA					
Immateriële vaste activa					
Materiële vaste activa	3.764.461	3.997.402	4.260.209	4.123.915	4.163.381
Financiële vaste activa					
Totaal vaste activa	**3.764.461**	**3.997.402**	**4.260.209**	**4.123.915**	**4.163.381**
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden					
Vorderingen	2.812.510	2.578.283	2.133.446	2.160.973	2.189.050
Kortlopende effecten					
Liquide middelen	8.394.979	9.125.451	7.397.681	7.062.0684	6.292.312
Totaal vlottende activa	11.207.489	11.703.734	9.531.127	9.223.656	8.481.362
TOTAAL ACTIVA	14.972.150	15.701.136	13.791.336	13.347.571	12.644.743
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserve	3.649.359	3.584.863	2.580.440	2.339.786	1.869.399
Bestemmingsreserves	4.310.698	4.667.788	4.258.254	4.240.968	4.225.810
Overige reserves en fondsen					
Totaal eigen vermogen	7.650.497	8.252.651	6.838.694	6.480.754	6.095.209
VOORZIENINGEN	4.031.775	4.558.700	3.973.849	3.888.025	3.570.741
LANGLOPENDE SCHULDEN	1.525	339	0		
KORTLOPENDE SCHULDEN	2.978.793	2.889.446	2.978.793	2.978.793	2.978.793
TOTAAL PASSIVA	14.972.150	15.701.136	13.791.336	13.347.571	12.644.743

De belangrijkste mutaties in de balansposten t.o.v. het voorgaande jaar

Activa
De materiele vaste activa is met € 232.741 toegenomen ten opzichte van 2018. Deze toename is het gevolg van investeringen van ruim € 900.000 en afschrijvingen van ruim € 670.000. Er is geïnvesteerd in de eigen gebouwen van PCPOW voor ruim € 367.000, voor inventaris en apparatuur voor € 550.000 en voor overige materiele vaste activa € 55.000. De vorderingen zijn met ruim € 400.000 afgenomen. De overdrachtsverplichting van het SPOW die onder de overige vorderingen stond in 2018 is in 2019 ontvangen. Verder is het debiteurensaldo afgenomen ten opzichte van 2018.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Meer debiteuren hebben reeds in 2019 hun factuur betaald. De vooruitbetaalde kosten waren in 2019 € 159.000 hoger. Dit betrof voornamelijk vooruitbetaalde licentiekosten.

Passiva

Het eigen vermogen is met € 292.000 toegenomen. Deze toename is het gevolg van het behaalde resultaat over 2019. De voorzieningen zijn met ruim € 527.000 toegenomen. De jubileum uitkering is met € 44.000 toegenomen en de voorziening langdurig zoeken is met € 6.000 afgenomen. De voorziening groot onderhoud is met € 488.000 toegenomen. De voorziening groot onderhoud is nog bepaald aan de hand van de methode die de PCPOW al jaren handhaaft. De kortlopende schulden zijn met € 89.000 afgenomen. Het grootste deel komt door de afname van de overige overlopende activa.

De belangrijkste ontwikkelingen in de meerjarenbalans

Materiele vaste activa

Er zal geïnvesteerd blijven worden in inventaris en apparatuur daardoor neemt de post materiele vaste activa toe. Leerlingen werken steeds meer met chromebooks en tablets dan met echte boeken. Verder investeert PCPOW eigen middelen in de schoolgebouwen een deel hiervan wordt gefinancierd met het private vermogen van de stichting. De licentiekosten zullen de komende jaren stijgen doordat de methodes steeds meer digitaal gegeven worden. De licentiekosten van de methodes zijn duurder dan de afschrijvingskosten van de boeken die dan komen te vervallen.

Vorderingen

De vorderingen dalen licht doordat de gelden van de gemeente binnenkomen.

Liquide middelen

De liquide middelen dalen door meer uitgaven dan inkomsten de komende jaren. Voor het doen van investeringen zal er geen externe financiering nodig zijn.

Eigen Vermogen

Verder zal het eigen vermogen de komende jaren dalen in verband met extra uitgaven voor personeel en materieel. Het eigen vermogen is voldoende om deze daling op te vangen en nog te kunnen blijven voldoen aan de normen van het ministerie.

Voorzieningen

De voorziening groot onderhoud is nog begroot op basis van de huidige systematiek. Wanneer PCPOW overgaat op de wijze van administreren conform de RJ zal de voorziening toenemen.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn in deze meerjarenbalans op hetzelfde niveau begroot.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Kengetal	Realisatie Vorig jaar (T-1)	Realisatie Verslagjaar (T)	Begroting T+1	Begroting T+2	Begroting T+3	Signalering
Solvabiliteit 2	0,80	0,82	0,69	0,68	0,65	Ondergrens: <0,30
Liquiditeit	3,76	4,05	1,82	1,72	1,47	Ondergrens: <0,75
Rentabiliteit	-0,01	0,01	-0,01	-0,01	0	Afhankelijk van reservepositie van het schoolbestuur.
Huisvestingsratio	9,2%	7,7%	7,0%	7,0%	7,0%	Bovengrens 10%
Weerstandsvermogen	0,32	0,31	0,25	0,24	0,22	Ondergrens 0,05
Indicator reservepositie (per einde verslagjaar)	0,56	0,54	0,53	0,53	0,53	Bovengrens: voor berekening zie toolbox PO-Raad.

Reservepositie

Het schoolbestuur vindt de reservepositie aan het einde van het verslagjaar op niveau. Aan de hand van de tool van de PO Raad heeft de evaluatie van de financiële buffer plaatsgevonden. Over 2018 en 2019 ligt de aanwezige financiële buffer van PCPOW boven de benodigde financiële buffer op basis van de commissie Don. De signalering voor een te hoge financiële buffer (cf. methode lvhO, 2011) is dat de maximale financiële buffer drie maal de signaleringswaarde van CVO is. De aanwezige buffer van PCPOW ligt hier onder.

De komende jaren is een negatief resultaat begroot om het eigen vermogen wat te laten dalen. Er zal meer geld besteed worden aan personeel en materieel.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

KENGETALLEN

In onderstaande tabel zijn meerdere kengetallen opgenomen. Als er een signaleringswaarde is vastgesteld door de onderwijsinspectie dan staat deze vermeld. Indien bepaalde kengetallen erg afwijken ten opzichte signaleringswaarde, kan dit aanleiding zijn tot verder onderzoek naar een financieel risico door de onderwijsinspectie.
Een signaleringswaarde is echter geen norm voor de onderwijsinspectie.

Kengetal	2019	2018	Signaleringswaarde onderwijsinspectie
Huisvestingsratio	0,08	0,09	groter dan 0,10
Liquiditeit (current ratio)	4,05	3,76	kleiner dan 0,75
Rentabiliteit (1-jarig)	0,01	-0,01	lager dan -0,10
Solvabiliteit (incl. voorzieningen)	0,82	0,80	kleiner dan 0,30
Solvabiliteit (excl. voorzieningen)	0,53	0,53	*geen*
Weerstandsvermogen (incl. mva*)	0,31	0,32	kleiner dan 0,05
Weerstandsvermogen (excl. mva*)	0,16	0,17	*geen*
Kapitalisatiefactor	0,54	0,56	*geen*

* mva: materiële vaste activa

Bovenstaande kengetallen zijn hieronder grafisch weergegeven.

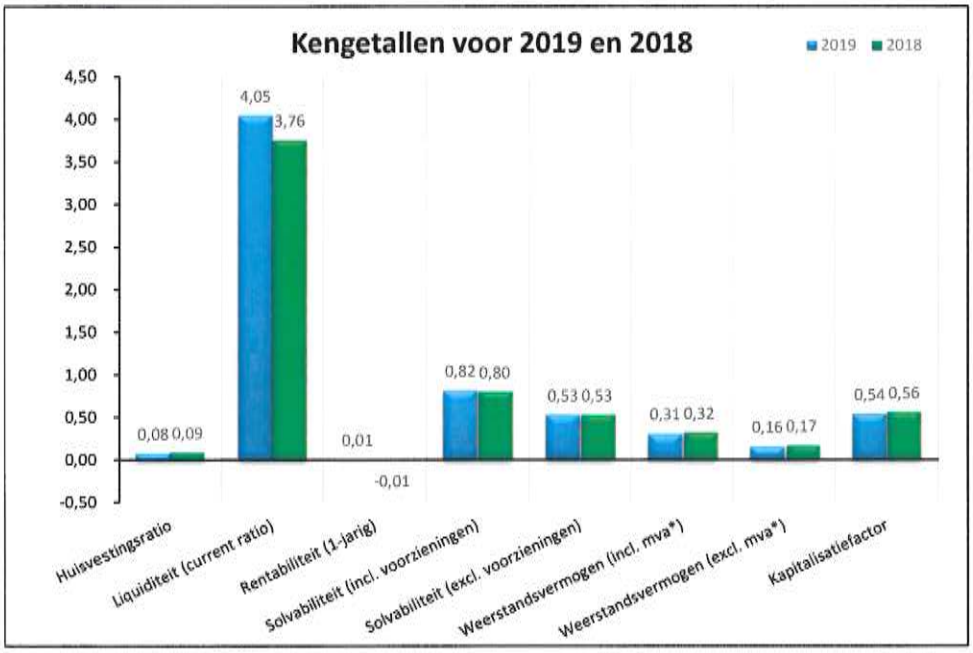

Hierna vindt u de omschrijving en definitie per kengetal inclusief berekening.

Huisvestingsratio

Het kengetal "huisvestingsratio" geeft de verhouding weer tussen de huisvestingslasten en de totale lasten (inclusief financiële lasten).

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

- ***Definitie:*** *Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen gedeeld door som van de totale lasten (inclusief financiële lasten).*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
- Huisvestingslasten	*1.949.690*		*2.316.624*	
- Afschrijvingen gebouwen en terreinen	*111.902*		*79.835*	
Som van de huisvestingslasten en afschrijvingen gebouwen en terreinen		*2.061.592*		*2.396.459*
- Totale lasten	*26.751.424*		*25.342.202*	
- Financiële lasten	*-*		*-*	
Som totale lasten en financiële lasten		*26.751.424*		*25.342.202*
Kengetal:	**0,08**		**0,09**	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van groter dan 0,10.

De huisvestingsratio is voor 2019 lager dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de huisvestingsratio gedaald.

Liquiditeit (current ratio)

De liquiditeit geeft aan in hoeverre de organisatie op korte termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- ***Definitie:*** *De verhouding tussen de vlottende activa (som van liquide middelen en vorderingen) en de kortlopende schulden.*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
- Liquide middelen	*9.125.451*		*8.394.979*	
- Vorderingen	*2.578.283*		*2.812.510*	
Vlottende activa		*11.703.734*		*11.207.489*
Kortlopende schulden		*2.889.446*		*2.978.792*
Kengetal:	**4,05**		**3,76**	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,75.

De liquiditeitsratio geeft aan dat 4,05 keer kan worden voldaan aan de uitstaande kortlopende schulden, bestaande uit de posten benoemd in de toelichting op de balans onder 2.4 Kortopende schulden.

De stichting heeft op 31 december 2019 de beschikking over € 9.125.451 aan liquide middelen en daarnaast € 2.578.283 openstaan aan nog te ontvangen bedragen.

Deze bedragen zijn binnen één jaar opeisbaar, waardoor kan worden voldaan aan de openstaande schulden die binnen één jaar voldaan moeten zijn, te weten € 2.889.446.

De liquiditeit is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de liquiditeitspositie gestegen.

In bovenstaande berekening is geen rekening gehouden met de in de voorzieningen opgenomen verplichtingen.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten.

- ***Definitie:*** *Resultaat gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
Resultaat		*292.595*		*-285.220*
- Totaal baten	*27.041.469*		*25.045.016*	
- Financiële baten	*2.550*		*11.966*	
Som totaal baten inclusief financiële baten		*27.044.019*		*25.056.982*
Kengetal 1-jarig:	**0,01**		**-0,01**	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde lager dan -0,10.

De rentabiliteit geeft aan hoeveel van de totale opbrengsten omgezet wordt in het uiteindelijke resultaat.

De stichting heeft met de totale baten, te weten € 27.044.019, een resultaat behaald van € 292.595. Dit houdt in dat 0,01 deel van de baten wordt omgezet in het uiteindelijke resultaat, ofwel van elke euro die wordt ontvangen, wordt € 0,01 behouden en wordt € 0,99 besteed.

De rentabiliteit is voor 2019 hoger dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de rentabiliteitspositie gestegen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding tussen eigen en vreemd vermogen aan en verschaft dus inzicht in de financieringsopbouw. De solvabiliteit geeft ook aan in hoeverre de organisatie op langere termijn aan haar verplichtingen kan voldoen.

- ***Definitie inclusief voorzieningen:*** *Eigen vermogen en voorzieningen gedeeld door het totale vermogen*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	*8.252.651*		*7.960.057*	
- Voorzieningen	*4.558.700*		*4.031.776*	
Som eigen vermogen en voorzieningen		*12.811.351*		*11.991.833*
Totaal vermogen		*15.701.136*		*14.972.150*
Kengetal:	**0,82**		**0,80**	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,30.

Deze definitie van de solvabiliteit geeft aan dat 82% van het totale vermogen uit eigen vermogen ofwel reserves en voorzieningen bestaat, hetgeen inhoudt dat slechts 18% van het totale vermogen gefinancierd wordt met vreemd vermogen.

De solvabiliteit is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is de solvabiliteitspositie gestegen.

- ***Definitie exclusief voorzieningen:*** *Eigen vermogen gedeeld door het totale vermogen.*

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2018
	€	€
Eigen vermogen	*8.252.651*	*7.960.057*
Totaal vermogen	*15.701.136*	*14.972.150*
Kengetal:	**0,53**	**0,53**

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van solvabiliteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan het vermogen om niet-voorziene tot de reguliere bedrijfsvoering behorende risico's op te vangen.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

- Definitie inclusief materiële vaste activa: *Het eigen vermogen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten)*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
Eigen vermogen		*8.252.651*		*7.960.057*
- Totaal baten	*27.041.469*		*25.045.016*	
- Financiële baten	*2.550*		*11.966*	
Som totaal baten inclusief financiële baten		*27.044.019*		*25.056.982*
Kengetal:	**0,31**		**0,32**	

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde kleiner dan 0,05.

In deze definitie wordt de rol van het eigen vermogen als risicobuffer voor onvoorziene gebeurtenissen benadrukt.

Bij toepassing en verankering van het risicomanagement in de organisatie en het goed functioneren van de planning & control cyclus blijven altijd restrisico's achter. Voor het opvangen van de mogelijke financiële effecten moet het bestuur voldoende weerstandsvermogen hebben of opbouwen.

Het weerstandsvermogen is voor 2019 groter dan de signaleringswaarde onderwijsinspectie. In vergelijking met 2018 is het weerstandsvermogen gedaald.

- Definitie exclusief materiële vaste activa: *Het eigen vermogen minus de materiële vaste activa gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
- Eigen vermogen	*8.252.651*		*7.960.057*	
- Materiële vaste activa	*3.997.402*		*3.764.661*	
Verschil eigen vermogen en materiële vaste activa		4.255.249		4.195.396
- Totaal baten	*27.041.469*		*25.045.016*	
- Financiële baten	*2.550*		*11.966*	
Som totaal baten inclusief financiële baten		*27.044.019*		*25.056.982*
Kengetal:	**0,16**		**0,17**	

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor deze berekening van het weerstandsvermogen.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft een indicatie hoe rijk een schoolbestuur is; dit om te signaleren of onderwijsorganisaties misschien een deel van hun kapitaal niet of inefficiënt benutten voor de vervulling van hun taken.

- Definitie: *De activazijde van de balans minus de materiële vaste activa betreffende gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten (inclusief financiële baten).*

Omschrijving	31-12-2019		31-12-2018	
	€	€	€	€
- Balans totaal	*15.701.136*		*14.972.150*	
- Materiële vaste activa gebouwen en terreinen	*1.040.703*		*854.646*	
Verschil balans totaal en materiële vaste activa gebouwen en terreinen		*14.660.433*		*14.117.504*
- Totaal baten	*27.041.469*		*25.045.016*	
- Financiële baten	*2.550*		*11.966*	
Som totaal baten inclusief financiële baten		*27.044.019*		*25.056.982*
Kengetal:	**0,54**		**0,56**	

De onderwijsinspectie hanteert geen signaleringswaarde voor de kapitalisatiefactor.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

JAARREKENING

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA, PASSIVA EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn conform de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO). Op basis van de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs worden Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving toegepast (behoudens afwijkingen aanvullingen in de Regeling voor de Jaarverslaggeving Onderwijs). De jaarrekening is opgesteld in gehele euro's.

Activa en passiva, met uitzondering van het eigen vermogen, worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Voor zover noodzakelijk worden op de vorderingen voorzieningen getroffen voor verwachte oninbaarheid.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de instelling en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Grondslagen Balans

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of de vervaardigingsprijs, verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen vinden lineair en naar tijdsgelang plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Onderstaand worden de afschrijvingstermijnen per categorie weergegeven.
Tevens zijn de activeringsgrenzen vermeld.

Categorie		afschrijvings-termijn in jaren	afschrijvings-percentage per jaar	activerings-grens in €
Gebouwen en installaties	Woningen	40	2,5	1.000
	Zonnepanelen	10	10	1.000
Inventaris en apparatuur	Kantoormeubilair & inv.	15	6,7	1.000
	Bureaus	15	6,7	1.000
	Stoelen/tafels	25	4	1.000
	Kasten/kleioven	20	5	1.000
	Schoolmeubilair & inv.	25	4	1.000
	Docentensets	20	5	1.000
	Leerlingensets/schoolborde	25	4	1.000
	Speelzaalinrichting	20	5	1.000
	Garderobe/kluisjes	20	5	1.000
	Huish.app. & inventaris	10	10	1.000
	Audio/video/beamer/tv	5	20	1.000
	Servers/computers/printers	4	25	1.000
	Netwerk	7	14,3	1.000
	Telefoon/serverkasten	8	12,5	1.000
	Electronische borden	7	14,3	1.000
	Digborden (touchscreen)	9	11,11	1.000
Leermiddelen	Lezen/taal/rekenen etc.	8	12,5	1.000
	Spel- en sportmateriaal	15	6,7	1.000

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Gebouwen

De gebouwen en terreinen worden opgenomen indien sprake is van economisch eigendom. Hiervan is sprake in het geval van eigen investeringen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit banktegoeden met een looptijd korter dan 12 maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en bestemmingsreserves.

De bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht.

Omschrijving	Doel	Beperkingen	EUR
- Reserve aanvullende bekostiging PO-VO	ter dekking salariskosten cao februari 2020		406.727
- Reserve nulmeting	ter dekking		172.957
- Algemene reserve privaat			4.088.105

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Voorzieningen worden onderscheiden naar aard en doel.

Toevoegingen aan de voorzieningen vinden plaats door dotaties ten laste van de staat van baten en lasten. De onttrekkingen vinden rechtstreeks plaats ten laste van de betreffende voorziening.

Jubileumuitkeringen

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Voor de berekening van de contante waarde van de voorziening wordt gerekend met de rekenrente welke onder het kopje voorzieningen is benoemd. Daarnaast wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieke werknemers wordt gevormd door de verwachte salariskosten van langdurig zieke werknemers die waarschijnlijk niet meer zullen terugkeren in het arbeidsproces.

Voorziening groot onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen reële waarde.

Onder deze post valt onder meer vooruitontvangen investeringssubsidies. Deze subsidies moeten zichtbaar in mindering gebracht worden op de materiële vaste activa of als schuld gepresenteerd worden onder vooruitontvangen investeringssubsidies.

Kortlopende schulden

De overlopende passiva betreffen de vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en/of nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.
Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Grondslagen Staat van Baten en lasten

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het verslagjaar, zijn in acht genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het resultaat van de staat van baten en lasten wordt toegevoegd aan de (bestemde) reserves die door het bestuur zijn bepaald.

Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

Overheidssubsidies
Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de Stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Personeelsbeloningen
Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

De Stichting heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt als verplichtingenbenadering.

Voor toegezegde-bijdrageregelingen betaalt de instelling op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen. Behalve de betaling van premies heeft de instelling geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregelingen.
De premies worden verantwoord als personeelskosten als deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen.

Pensioenregeling

Nederlandse pensioenregelingen:

De instelling heeft op de balans geen eigen pensioenvoorziening opgenomen.
De instelling is volgens de cao aangesloten bij het ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regelingen zijn:
- pensioengevende salarisgrondslag is middelloon
- er heeft in 2019 geen indexatie plaatsgevonden
- de dekkingsgraad van het ABP was per 31-12-2019 97,80%
- overige kenmerken zijn te vinden op www.abp.nl

Op de Nederlandse pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen betaald door de instelling. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa
Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten
Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat als basis genomen.
Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed.

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering, de liquiditeit, de solvabiliteit en het vermogen van de instelling om geldstromen te genereren.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

BALANS PER 31 DECEMBER 2019

En vergelijkende cijfers 2018. - na verwerking resultaatbestemming -

		31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1	**ACTIVA**				
1.1	**Vaste activa**				
1.1.2	Materiële vaste activa	3.997.402		3.764.661	
	Totaal vaste activa		*3.997.402*		*3.764.661*
1.2	**Vlottende activa**				
1.2.2	Vorderingen	2.578.283		2.812.510	
1.2.4	Liquide middelen	9.125.451		8.394.979	
	Totaal vlottende activa		*11.703.734*		*11.207.489*
	TOTAAL ACTIVA		**15.701.136**		**14.972.150**
2	**PASSIVA**				
2.1	Eigen vermogen	8.252.651		7.960.057	
2.2	Voorzieningen	4.558.700		4.031.776	
2.3	Langlopende schulden	339		1.525	
2.4	Kortlopende schulden	2.889.446		2.978.792	
	TOTAAL PASSIVA		**15.701.136**		**14.972.150**

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019
En vergelijkende cijfers 2018

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3	**Baten**						
3.1	Rijksbijdragen OCW	25.719.190		24.349.417		23.814.707	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	303.998		267.708		286.145	
3.5	Overige baten	1.018.281		639.683		944.164	
	Totaal baten		*27.041.469*		*25.256.808*		*25.045.016*
4	**Lasten**						
4.1	Personeelslasten	22.050.814		21.887.990		20.483.543	
4.2	Afschrijvingen	670.171		586.658		582.614	
4.3	Huisvestingslasten	1.949.690		1.761.436		2.316.624	
4.4	Overige lasten	2.080.749		1.937.574		1.959.421	
	Totaal lasten		*26.751.424*		*26.173.658*		*25.342.202*
	*Saldo baten en lasten **		*290.045*		*-916.850*		*-297.186*
6	**Financiële baten en lasten**						
6.1	Financiële baten	2.550		1.500		11.966	
	Saldo financiële baten en lasten		*2.550*		*1.500*		*11.966*
	Totaal resultaat *		292.595		-915.350		-285.220

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat
Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

KASSTROOMOVERZICHT 2019
En vergelijkende cijfers 2018

	Ref.	2019 €	2019 €	2018 €	2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat uit gewone bedrijfsoefening (saldo baten en lasten)			290.045		-297.186
Aanpassingen voor aansluiting bedrijfsresultaat:					
- Afschrijvingen	4.2	670.171		582.614	
- Mutaties voorzieningen	2.2	526.925		-244.186	
Totaal van aanpassingen voor aansluiting met het bedrijfsresultaat			1.197.096		338.428
Veranderingen in werkkapitaal:					
- Vorderingen	1.2.2-/-1.2.2.14	229.709		-1.234.394	
- Kortlopende schulden	2.4-/-2.4.18	-89.346		87.739	
Totaal van aanpassingen in werkkapitaal			140.363		-1.146.655
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			1.627.504		-1.105.413
Ontvangen interest	6.1.1-/-1.2.2.14		7.068		12.151
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten			1.634.572		-1.093.262
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen in materiële vaste activa	1.1.2	-972.374		-1.088.027	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	1.1.2	69.462		-	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten			-902.912		-1.088.027
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Aflossing langlopende schulden	2.3	-1.186		-2.693	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten			-1.186		-2.693
Kasstroom uit overige balansmutaties					
Mutatie liquide middelen	1.2.4		730.472		-2.183.981

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2019 €	2019 €	2018 €	2018 €
Stand liquide middelen per 1-1	8.394.979		10.578.960	
Mutatie boekjaar liquide middelen	730.472		-2.183.981	
Stand liquide middelen per 31-12		**9.125.451**		**8.394.979**

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.1.2 Materiële vaste activa	1.1.2.1 Gebouwen	1.1.2.3 Inventaris en apparatuur	1.1.2.4 Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€
Stand per 01-01-2019				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.251.120	6.723.636	2.780.374	10.755.130
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	396.474	4.317.457	2.276.538	6.990.469
Materiële vaste activa per 01-01-2019	**854.646**	**2.406.179**	**503.836**	**3.764.661**
Verloop gedurende 2019				
Investeringen	367.420	550.284	54.670	972.374
Desinvesteringen	71.091	-	-	71.091
Afschrijvingen	110.272	440.490	117.779	668.541
Afschrijvingen op desinvesteringen	-	1.629	-	1.629
Mutatie gedurende 2019	**186.057**	**111.423**	**63.109-**	**234.371**
Stand per 31-12-2019				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	1.547.449	7.273.920	2.835.044	11.656.413
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	506.746	4.757.947	2.394.318	7.659.011
Materiële vaste activa per 31-12-2019	**1.040.703**	**2.515.973**	**440.726**	**3.997.402**

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE BALANS

1.2 Vlottende activa

1.2.2	**Vorderingen**	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1.2.2.1	Debiteuren	99.061		184.139	
1.2.2.2	OCW	1.174.093		1.126.806	
1.2.2.3	Gemeenten en Gemeenschappelijke regelingen	843.068		894.448	
1.2.2.10	Overige vorderingen	78.867		397.651	
	Subtotaal vorderingen		*2.195.089*		*2.603.044*
1.2.2.12	Vooruitbetaalde kosten	317.870		158.781	
1.2.2.14	Te ontvangen interest	726		5.244	
1.2.2.15	Overige overlopende activa	64.598		45.442	
	Overlopende activa		*383.194*		*209.467*
	Totaal Vorderingen		**2.578.283**		**2.812.511**

Alle vorderingen genoemd onder 1.2.2 hebben een looptijd korter dan een jaar .

1.2.2.10	**Overige vorderingen**	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1.2.2.10.7	Overige vorderingen	78.867		397.651	
	Totaal Overige vorderingen		**78.867**		**397.651**

1.2.4	**Liquide middelen**	31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
1.2.4.2	Tegoeden op bankrekeningen	9.125.451		8.394.979	
	Totaal liquide middelen		**9.125.451**		**8.394.979**

De middelen op de ASN-bank worden met private middelen gefinancierd. De ASN voldoet niet aan de rating eisen gesteld door het ministerie

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

2 Passiva

2.1 Eigen vermogen

		Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018	Stand per 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1	**Eigen vermogen**								
2.1.1.1	Algemene reserve	3.903.523	-254.165	-	3.649.358	3.649.358	-64.496	-	3.584.863
2.1.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)	238.675	-35.408	-	203.267	203.267	376.416	-	579.683
2.1.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)	-	4.107.431	-	4.107.431	4.107.431	-19.325	-	4.088.105
	Totaal Eigen vermogen	**4.142.198**	**3.817.858**	**-**	**7.960.056**	**7.960.056**	**292.595**	**-**	**8.252.651**

De toelichting over de beperkte doelstelling(en) van de reserve(s) is/zijn vermeld in de Grondslagen.

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

		Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018	Stand per 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.2.2	Reserve aanvullende bekostiging PO-VO	-	-	-	-	-	406.727	-	406.727
2.1.1.2.10	Reserve nulmeting	238.675	-35.408	-	203.267	203.267	-30.311	-	172.957
	Totaal bestemmingsreserves (publiek)	**238.675**	**-35.408**	**-**	**203.267**	**203.267**	**376.416**	**-**	**579.684**

2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)

		Stand per 01-01-2018	Resultaat 2018	Overige mutaties	Stand per 31-12-2018	Stand per 01-01-2019	Resultaat 2019	Overige mutaties	Stand per 31-12-2019
		€	€	€	€	€	€	€	€
2.1.1.3.1	Algemene reserve privaat	4.103.078	4.353	-	4.107.431	4.107.431	-19.325	-	4.088.105
	Totaal bestemmingsreserves (privaat)	**4.103.078**	**4.353**	**-**	**4.107.431**	**4.107.431**	**-19.325**	**-**	**4.088.105**

2.2 Voorzieningen

		Stand per 01-01-2019	Dotatie 2019	Onttrek-king 2019	Vrijval 2019	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1	Personele voorzieningen	358.668	76.401	37.647	-	-	397.422	37.746	154.398	205.278
2.2.3	Voorzieningen voor groot onderhoud	3.673.107	719.237	231.067	-	-	4.161.278	1.185.999	1.679.815	1.295.464
	Totaal Voorzieningen	**4.031.775**	**795.638**	**268.714**	**-**	**-**	**4.558.700**	**1.223.745**	**1.834.213**	**1.500.742**

* bij netto contante waarde

2.2.1 Personele voorzieningen

		Stand per 01-01-2019	Dotatie 2019	Onttrek-king 2019	Vrijval 2019	Rente mutatie*	Stand per 31-12-2019	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 t/m 5 jaar	Bedrag > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€	€	€	€
2.2.1.4	Jubileumuitkeringen	334.302	76.401	31.977	-	-	378.726	25.193	148.255	205.278
2.2.1.6	Langdurig zieken	24.366	-	5.670	-	-	18.696	12.553	6.143	-
	Totaal personele voorzieningen	**358.668**	**76.401**	**37.647**	**-**	**-**	**397.422**	**37.746**	**154.398**	**205.278**

* bij netto contante waarde

2.3 Langlopende schulden

		Stand per 01-01-2019	Aangega-ne lening in 2019	Aflossing in 2019	Stand per 31-12-2019	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€

2.3.7 Overige langlopende schulden

		Stand per 01-01-2019	Aangega-ne lening in 2019	Aflossing in 2019	Stand per 31-12-2019	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
		€	€	€	€	€	€
2.3.7.5	Vooruitontvangen investeringssubsidies	1.525	-	1.186	339	339	-
	Totaal Overige langlopende schulden	**1.525**	**-**	**1.186**	**339**	**339**	**-**

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2019		31-12-2018	
		€	€	€	€
2.4.8	Crediteuren	430.238		509.069	
2.4.9	Belastingen en premies sociale verzekeringen	923.353		804.050	
2.4.10	Schulden terzake van pensioenen	301.310		235.950	
2.4.12	Kortlopende overige schulden	171.354		124.519	
	Subtotaal kortlopende schulden		*1.826.255*		*1.673.588*
2.4.14	Vooruit ontvangen subsidies OCW	256.674		179.905	
2.4.16	Vooruit ontvangen bedragen	40.256		30.991	
2.4.17	Vakantiegeld en vakantiedagen	729.900		668.280	
2.4.19	Overige overlopende passiva	36.361		426.028	
	Overlopende passiva		*1.063.191*		*1.305.204*
	Totaal Kortlopende schulden		**2.889.446**		**2.978.792**

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

TOELICHTING OP DE TE ONDERSCHEIDEN POSTEN VAN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3.1.1	**Rijksbijdragen**						
3.1.1.1	Rijksbijdrage OCW	22.925.772		21.975.529		21.509.815	
	Totaal Rijksbijdrage		22.925.772		21.975.529		21.509.815
3.1.2	**Overige subsidies**						
3.1.2.1	Overige subsidies OCW	1.510.526		1.165.264		1.098.540	
	Totaal Rijksbijdragen		1.510.526		1.165.264		1.098.540
3.1.4	Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV		1.282.892		1.208.624		1.206.352
	Totaal Rijksbijdragen		**25.719.190**		**24.349.417**		**23.814.707**

3.2 Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3.2.2	**Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden**						
3.2.2.2	Overige gemeentelijke en Gemeenschappelijke Regelingen - bijdragen en -subsidies	303.998		267.708		286.145	
	Totaal Overige overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		303.998		267.708		286.145
	Totaal overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		**303.998**		**267.708**		**286.145**

3.5 Overige baten

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
3.5.1	Verhuur	256.237		185.517		194.671	
3.5.2	Detachering personeel	64.120		-		-	
3.5.4	Sponsoring	950		-		-	
3.5.10	Overige	696.975		454.166		749.493	
	Totaal overige baten		**1.018.282**		**639.683**		**944.164**

4 Lasten

4.1 Personeelslasten

		2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.1.1	**Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten**						
4.1.1.1	Lonen en salarissen	15.925.546		21.148.338		15.259.365	
4.1.1.2	Sociale lasten	2.931.469		-		2.960.202	
4.1.1.5	Pensioenpremies	2.583.296		-		2.036.745	
	Totaal lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten		21.440.311		21.148.338		20.256.312
4.1.2	**Overige personele lasten**						
4.1.2.1	Dotaties personele voorzieningen	70.773		-		-68.338	
4.1.2.3	Overige	817.445		739.652		562.127	
	Totaal overige personele lasten		888.218		739.652		493.789
4.1.3	**Ontvangen uitkeringen personeel**						
4.1.3.3	Overige uitkeringen personeel	277.716		-		266.558	
	Af: Ontvangen uitkeringen personeel		277.716		-		266.558
	Totaal personele lasten		**22.050.813**		**21.887.990**		**20.483.543**

Gemiddeld aantal werknemers
Het gemiddeld aantal werknemers bedraagt 473 in 2019 (2018: 449). Hieronder is de onderverdeling te vinden van het gemiddeld aantal werknemers.

	2019		2018	
Bestuur / Management	19		20	
Personeel primair proces	383		363	
Ondersteunend personeel	71		66	
Totaal gemiddeld aantal werknemers		473		449

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Personeelssterkte per 31 december uitgedrukt in wtf	2019	2018	toename
Bestuur/Management	15,70	15,23	
Personeel Primair proces	265,57	253,07	
Ondersteunend personeel	41,79	38,61	
Totaal gemiddeld aantal medewerkers	323,07	306,91	

4.2	Afschrijvingen	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.2.2	Afschrijvingen op materiële vaste activa	670.171		586.658		582.614	
	Totaal afschrijvingen		**670.171**		**586.658**		**582.614**

4.3	Huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.3.1	Huur	58.173		36.000		49.330	
4.3.3	Onderhoudslasten (klein onderhoud)	295.897		180.000		674.591	
4.3.4	Energie en water	274.010		272.800		268.119	
4.3.5	Schoonmaakkosten	441.318		395.400		397.994	
4.3.6	Belastingen en heffingen	83.193		77.000		69.069	
4.3.7	Dotatie onderhoudsvoorziening	719.237		719.236		715.456	
4.3.8	Overige	77.862		81.000		142.066	
	Totaal huisvestingslasten		**1.949.690**		**1.761.436**		**2.316.625**

4.3.8	Overige huisvestingslasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.3.8.1	Tuinonderhoud	48.614		58.250		34.614	
4.3.8.2	Bewaking/beveiliging	23.828		22.750		23.501	
4.3.8.3	Overige huisvestingslasten	5.421		-		83.951	
	Totaal huisvestingslasten		**77.862**		**81.000**		**142.066**

4.4	Overige lasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1	Administratie en beheerlasten	643.549		542.017		649.038	
4.4.2	Inventaris en apparatuur	126.271		189.311		79.201	
4.4.3	Leer- en hulpmiddelen	874.459		839.250		828.796	
4.4.5	Overige	436.470		366.996		402.385	
	Totaal overige lasten		**2.080.749**		**1.937.574**		**1.959.420**

4.4.1	Administratie en beheerlasten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
4.4.1.1	Administratie en beheerslasten	591.422		509.992		617.304	
4.4.1.2	Reis- en verblijfkosten	269		-		26	
4.4.1.3	Telefoon- en portokosten	40.806		23.650		24.395	
4.4.1.4	Kantoorartikelen	9.112		6.875		5.964	
4.4.1.5	Overige administratie- en beheerslasten	1.940		1.500		1.350	
	Totaal administratie- en beheerslasten		**643.549**		**542.017**		**649.038**

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria (reeds onderdeel van 4.4.1) ten laste van het resultaat gebracht:

	2019		Begroot 2019		2018	
	€	€	€	€	€	€
4.4.1.1.1 Controle van de jaarrekening	19.333		15.000		17.748	
4.4.1.1.2 Andere controlewerkzaamheden	-		-		2.750	
4.4.1.1.3 Fiscale advisering	-		-		-	
4.4.1.1.4 Andere niet-controlediensten	-		-		-	
		19.333		15.000		20.498

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Uitsplitsing honoraria naar accountantskantoor

Alle hierboven opgesomde werkzaamheden zijn verricht door hetzelfde accountantskantoor in het huidig en/of vorig boekjaar.

Honoraria met betrekking tot de werkzaamheden

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de stichting zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties). De kosten voor de controle zijn inclusief bekostiging en omzetbelasting.

Bovenstaande accountantshonoraria zijn verwerkt op basis van het factureringstelsel.

6.1	Financiële baten	2019		Begroot 2019		2018	
		€	€	€	€	€	€
6.1.1	Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	2.550		1.500		11.966	
	Totaal financiële baten		2.550		1.500		11.966

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

(VOORSTEL) BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

		Resultaat 2019	
		€	€
2.1.1	Algemene reserve (publiek)		-64.496
2.1.2	Bestemmingsreserves (publiek)		
2.1.2.2	Reserve aanvullende bekostiging PO-VO	406.727	
2.1.2.10	Reserve nulmeting	-30.311	
	Totaal bestemmingsreserves publiek		376.416
2.1.3	Bestemmingsreserves (privaat)		
2.1.3.1	Algemene reserve privaat	-19.325	
	Totaal bestemmingsreserves privaat		-19.325
	Totaal resultaat		292.595

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Coronacrisis op de lange termijn: De indirecte gevolgen van de Coronacrisis kan niemand nog overzien. PCPOW heeft in 2020 wel aanvragen gehad van scholen voor aanschaf van extra laptops en andere hulpmiddelen om het thuiswerken mogelijk te maken. Deze uitgaven waren niet in de begroting van 2020 opgenomen, wat het effect wordt op de exploitatie over 2020 is nog niet te voorzien. Er is wel een maximum bedrag bepaalt wat PCPOW aan deze extra aanvragen wil uitgeven. Een andere onzekerheid is als een medewerker langdurig ziek wordt of dat het ziekteverzuim toeneemt onder de leerkrachten, PCPOW is eigen risicodrager voor wat betreft het ziekteverzuim en hierdoor kunnen de salariskosten toenemen voor het vervangen van deze zieke medewerkers.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

VERBONDEN PARTIJEN

De verbonden partijen die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

Verbonden partij, meerderheidsdeelneming

Statutaire naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activi-teiten	Eigen vermogen 31-12-19 €	Resultaat 2019 €	Omzet 2019 €	Verklaring art. 2:403 BW ja/nee	Deelname-percentage	Conso-lidatie ja/nee
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland	Stichting	Naaldwijk	4	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Nee	n.v.t.	Nee
Totaal				-	-	-			

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

Verbonden partij	Omschrijving doelstelling	Samenstelling van bestuur en directie
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs Westland	Zorg naar de leerling brengen in plaats van de leerling naar de zorg	Westlandse stichting Katholiek Onderwijs (WSKO) Dhr. J.C. van der Ende (Voorzitter DB, lid AB) Stichting Protestants Christelijk Primair Onderwijs Westland (PCPOW) Dhr. H. Koele (Secretaris DB, lid AB) Stichting Openbaar Onderwijs Westland (SOOW) Dhr. J. J. van Loon (DB, lid AB) Vereniging voor Montessori-onderwijs Westland Mw. M. Kramer (Lid DB & AB) Stichting katholiek onderwijs te Maasland (SKOM) Dhr. F. Kempke (Lid AB) Rotterdamse vereniging voor katholiek onderwijs te Rotterdam (RVKO) Dhr. P.G.J.M. van Deursen (Lid AB) Stichting Kind en Onderwijs (P.C. Onderwijs Hoek van Holland) Dhr. A. van Toor (Lid AB) Bestuur Openbaar onderwijs Rotterdam (BOOR) Dhr. H. Lesterhuis (Lid AB) Stichting De Haagse Scholen Dhr. J. Willenborg (Lid AB) Stichting Responz Dhr. J. Taal (Voorzitter AB) Stichting Horizon Dhr. C. Kuiper (Lid AB) Herman Broerenstichting Dhr. M. van Kesteren (Lid DB & AB)

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

VERANTWOORDING SUBSIDIES

De subsidies die toegelicht dienen te worden, zijn hieronder opgenomen.

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Prestatie afgerond?
Subsidie voor studieverlof	928454-1 (brief nr. 863525438)	20-09-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	928454-1 (brief nr. 867128212)	20-09-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	928499-1	20-09-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	928539-1	20-09-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	928723-1	20-09-2018	Ja
Subsidie voor studieverlof	1006275-1	20-09-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	1006299-1	20-09-2018	Nee
Subsidie voor studieverlof	1006738-1	20-09-2018	Nee
Subsidie zij-instroom	1027704-1	19-12-2019	Nee
Subsidieregeling teambeurs	TEAM18023	26-11-2018	Nee
Subsidieregeling teambeurs	TEAM18024	26-11-2018	Nee
Subsidieregeling teambeurs	TEAM18025	26-11-2018	Nee
Subsidieregeling teambeurs	TEAM18026	26-11-2018	Nee
Subsidieregeling teambeurs	TEAM18028	26-11-2018	Nee

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule
(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b en EZ regelingen betrekking hebbend op de EZ subsidies)

G2-A Aflopend per ultimo 2019

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand 1-1-2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Te verrekenen ultimo 2019
			€	€	€	€	€	€	€
						-			-
						-			-
						-			-
		Totaal	-	-	-	-	-	-	-

G2-B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2018	Lasten t/m 2018	Stand 1-1-2019	Ontvangen in 2019	Lasten in 2019	Stand ultimo 2019	Saldo nog te besteden ultimo 2019
			€	€	€	€	€	€	€	€
						-			-	-
						-			-	-
						-			-	-
		Totaal	-	-	-	-	-	-	-	-

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

WNT-VERANTWOORDING 2019

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. De WNT schrijft voor dat de beloning van topfunctionarissen verantwoord dient te worden in de jaarrekening, ook als de beloning beneden de norm blijft. Voor overige functionarissen geldt publicatieplicht alleen als de norm overschreden wordt.

Indeling en bezoldigingsklasse

De indeling van de rechtspersonen of instellingen over de bezoldigingsklassen gebeurt op basis van drie generieke instellingscriteria te weten:
(a) de gemiddelde totale baten per kalenderjaar
(b) het gemiddelde aantal leerlingen, deelnemers of studenten, en
(c) het gewogen aantal onderwijssoorten of -sectoren.
Deze instellingscriteria bieden een weergave van de zwaarte van de functie van de topfunctionaris gebaseerd op functiewaarderingsverhoudingen. Gezamenlijk geven de criteria een indicatie van de complexiteit van de betreffende bestuursfunctie.

Voor ieder criterium wordt een schaal gehanteerd. Uit de score op die schaal volgt een aantal complexiteitspunten. Het totaal van deze complexiteitspunten bepaalt in welke bezoldigingsklasse de rechtspersoon of instelling valt en welk bezoldigingsmaximum daarmee van toepassing is op de topfunctionaris(sen). Voor de bepaling van de complexiteitspunten verwijzen wij naar de Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren.

Complexiteitspunten

Aantal complexiteitspunten per instellingscriteria:	2019
Gemiddelde totale baten	4
Gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	3
Gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	3
Totaal aantal complexiteitspunten	**10**
Bezoldigingsklasse	**D**
Bezoldigingsmaximum	**€ 152.000**

Afwijkende bezoldiging

Er is geen afwijkende bezoldiging van toepassing voor het verslagjaar 2019.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevende topfunctionarissen en toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

WNT-VERANTWOORDING 2019

Leidinggevend topfunctionaris met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling

De volgende leidinggevend topfunctionarissen met dienstbetrekking of zonder dienstbetrekking vanaf 13e maand van de functievervulling zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Leidinggevende topfunctionaris	
Aanhef	De heer
Voorletters	H.
Tussenvoegsel	
Achternaam	Koele

Functiegegevens in verslagjaar (2019)	
Functie(s)	CvB
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Leidinggevend topfunctionaris bij andere WNT-instelling	Nee
Is werkzaam in dienstbetrekking als topfunctionaris (geen toezichthouder) bij de volgende andere WNT plichtige instelling(en)	N.v.t.

Bezoldiging in verslagjaar (2019)	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	106.938
Beloningen betaalbaar op termijn	19.175
Subtotaal bezoldiging	126.113
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-
Bezoldiging	126.113
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	152.000
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)	
Functie(s)	CvB
Aanvang functie	01-01
Afloop functie	31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,000
Dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	101.284
Beloningen betaalbaar op termijn	16.729
Subtotaal bezoldiging	118.013
Bezoldiging	118.013
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	146.000

Toelichting

Bovenstaande leidinggevende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Bij deze leidinggevende topfunctionaris(sen) is er geen overschrijding van het bezoldigingsmaximum na cumulatie van alle bezoldigingen bij deze en andere WNT-instellingen.

Leidinggevend topfunctionaris zonder dienstbetrekking maand 1 - 12 van de functievervulling

Niet van toepassing, er zijn geen leidinggevend topfunctionarissen zonder dienstbetrekking maand 1- 12 van de functievervulling.

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

WNT-VERANTWOORDING 2019

Toezichthoudend topfunctionaris

De volgende toezichthoudend topfunctionarissen zijn in de tabel hieronder opgenomen.

Toezichthouder				
Aanhef	De heer	Mevrouw	De heer	De heer
Voorletters	E.C.	A.J.	P.M.	A.S.
Tussenvoegsel		de	van den	
Achternaam	Lafeber	Zeeuw - Oprel	Dool	Griffioen
Functievervulling in verslagjaar (2019)				
Functiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	01-07	31-12	31-12
Bezoldiging in verslagjaar (2019)				
Bezoldiging	2.000	750	1.500	-
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-	-	-
Bezoldiging	2.000	750	1.500	-
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	22.800	7.579	15.200	15.200
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering				
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens in vorig verslagjaar (2018)				
Functiecategorie	Voorzitter	Lid	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-01	01-01	01-01
Afloop functie	31-12	31-12	31-12	31-12
Bezoldiging	2.000	1.500	1.500	1.500
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	21.900	14.600	14.600	14.600

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Toezichthouder		
Aanhef	De heer	Mevrouw
Voorletters	H.A.R.	H.
Tussenvoegsel		
Achternaam	Westdijk	Hill - Veen

Functievervulling in verslagjaar (2019)		
Functiecategorie	Lid	Lid
Aanvang functie	01-01	01-07
Afloop functie	31-12	31-12

Bezoldiging in verslagjaar (2019)		
Bezoldiging	1.500	750
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	-	-
Bezoldiging	1.500	750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	15.200	7.662
Afwijkend maximum vanwege toegekende uitzondering		
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens in vorig verslagjaar (2018)	
Functiecategorie	Voorzitter
Aanvang functie	01-07
Afloop functie	31-12
Bezoldiging	750
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	7.280

Toelichting

Bovenstaande toezichthoudende topfunctionaris(sen) heeft (hebben) geen uitkering wegens beëindiging dienstverband in 2019 ontvangen.

Niet-topfunctionarissen boven de norm

Niet van toepassing, er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die een bezoldiging boven het individueel toepasselijk drempelbedrag hebben ontvangen.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Er zijn geen niet uit balans blijkende rechten die hier moeten worden toegelicht.

Verplichtingen

De volgende niet uit balans blijkende verplichtingen worden hieronder toegelicht.

Vlg Nr.	Omschrijving	Periode van	t/m	Loop-tijd	Bedrag per maand	Bedrag verslag-jaar	Bedrag < 1 jaar	Bedrag 1 - 5 jaar	Bedrag > 5 jaar	Bedrag totaal
				Mndn	€	€	€	€	€	€
1	Eneco (aardgas)	1-1-2015	31-12-2020	72	*	*	*	*	*	*
2	DVEP (elektra)	1-1-2015	31-12-2020	72	*	*	*	*	*	*
3	WWP Vastgoed (huisvesting Zuidweg 87)	1-7-2015	30-6-2020	60	3.014	36.297	36.817	147.266	-	-

De stichting Protestants Christelijk Primair Onderwijs regio Westland heeft per balansdatum de volgende rechten en verplichtingen met betrekking tot huisvestings-projecten:

- Voor de realisatie van een multifunctionele ruimte van de SBO school De Diamant in Naaldwijk heeft de instelling een bedrag van € 150.700 op de balans staan. Dit bedrag is toegezegd door Raad van de Gemeente Westland maar is nog niet goedgekeurd door het College. De stichting heeft het boventallige middelen die geïnvesteerd zijn vanuit het private vermogen gefinancierd en is in 2018 en n2019 verwerkt.
- Voor de uitbreiding van 2 naar 3 lokalen bij de Kameleon heeft de Gemeente een bedrag van € 237.230 toegezegd. Dit bedrag is nog niet overgemaakt door de Gemeente.
- Er gaat in 2020 een interne verbouwing plaatsvinden op de hoofdlocatie van de Kameleon. Het toegezegde bedrag door de Gemeente bedraagt € 735.775,-. De investeringsverplichting bedraagt € 1.292.933. Deze extra uitgaven worden voor een deel uit de onderhoudsvoorziening gedekt en uit het private vermogen van de stichting

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam:	Stichting Protestants Christelijk Onderwijs regio Westland
Rechtsvorm:	Stichting
Zetel:	Naaldwijk
KvK nummer:	27266193
Adres:	Zuidweg 87, 2671 MP Naaldwijk
Telefoon:	0174-526950
E-mailadres:	info@pcpow.nl
Internetsite:	www.pcpow.nl
Contactpersoon:	H. Koele
Telefoon:	0174-526950
E-mailadres:	h.koele@pcpow.nl
Bestuursnummer:	41454

BRIN-nummers:		
	02FI	De Diamant
	06DO	Pieter van der Plasschool
	07LZ	De Hoeksteen
	09PI	Het Kompas
	09TU	Ichthusschool
	09YS	Rehobothschool
	10JN	De Groene Oase
	10NA	De Blinkerd
	10RA	De Ouverture
	11CD	Prins Willem Alexanderschool De Lier
	11OW	Koningin Julianaschool
	12AA	Prins Mauritsschool
	13DD	De Wegwijzer
	13IK	De Kameleon
	13RX	Prins Willem Alexanderschool 's-Gravenzande

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

ONDERTEKENING DOOR BESTUURDERS EN RAAD VAN TOEZICHT

Bestuurder(s)

Naam	Plaats	Datum	Ondertekend	Reden niet ondertekend

Toezichthouder(s)

Naam	Plaats	Datum	Ondertekend	Reden niet ondertekend

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

OVERIGE GEGEVENS

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

STATUTAIRE BEPALING VAN HET RESULTAAT
Er is statutair niets geregeld inzake de bepaling van het resultaat.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

Pagina voor de controleverklaring
(beslaat vijf pagina's)

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

BIJLAGEN

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

OCW-BIJLAGE

1.2.2.2 Ministerie van OCW

Overlopende post lumpsum	Bekostigings jaar	Beschikking (nummer en datum)	Bedrag beschikking	Toegerekend t/m jaar 2019	Ontvangen t/m jaar 2019	Te vorderen 31-12-2019
			€	€	€	€
Personeel	2019 - 2020	diversen	15.960.150	6.650.063	5.514.232	1.135.831
Asielzoekers	2019 - 2020	diversen	805.134	335.473	365.531	13.814
Aanv bekostiging OAB	2019 - 2020	diversen	321.932	134.138	111.227	22.911
Totaal OCW			17.087.216	7.119.673	5.990.990	1.172.555

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

RESERVES EN VOORZIENINGEN PER KOSTENPLAATS

2.1 Reserves

2.1.1.1 Algemene reserve (publiek)

	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Resultaat	Mutaties 2019 Overige mutaties	Stand 31-12-2019
	€	€	€	€
01	232.207	-34.217	-	197.990
02	333.713	112.727	-	446.440
03	290.817	17.886	-	308.703
04	235.285	5.377	-	240.662
07	178.127	26.371	-	204.498
08	173.457	53.671	-	227.128
09	63.621	81.492	-	145.113
10	276.375	63.852	-	340.227
11	32.152	3.969	-	36.121
12	128.126	61.208	-	189.334
13	4.552	4.453	-	9.006
14	222.268	-3.133	-	219.135
15	212.260	2.834	-	215.093
16	282.849	27.587	-	310.436
17	-25.254	-30.062	-	-55.315
99	1.008.805	-458.512	-	550.293
Totaal Algemene reserve	3.649.360	-64.497	-	3.584.864

Bestemmingsreserves

2.1.1.2 Bestemmingsreserves (publiek)

2.1.1.2.2 Reserve aanvullende bekostiging PO - VO

	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Resultaat	Mutaties 2019 Overige mutaties	Stand 31-12-2019
	€	€	€	€
99	-	406.727	-	406.727
Totaal Reserve aanvullende bekostiging PO - VO	-	406.727	-	406.727

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

2.1.1.2.10 Reserve nulmeting		Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
		€	€	€	€
	03	6.902	-1.332	-	5.571
	04	23.204	-4.464	-	18.740
	07	3.889	-733	-	3.156
	09	8.956	-1.778	-	7.178
	10	13.725	-1.810	-	11.915
	11	9.915	-1.785	-	8.130
	12	16.561	-2.625	-	13.936
	13	22.219	-3.753	-	18.466
	14	3.403	-1.275	-	2.128
	15	94.494	-10.757	-	83.737
Totaal Reserve nulmeting		203.268	-30.312	-	172.957

2.1.1.3 Bestemmingsreserves (privaat)

2.1.1.3.1 Algemene reserve privaat		Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Resultaat	Overige mutaties	Stand 31-12-2019
		€	€	€	€
	99	4.107.431	-19.325	-	4.088.105
Totaal Algemene reserve (privaat)		4.107.431	-19.325	-	4.088.105

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

2.2 Voorzieningen

2.2.1 Personeelsvoorzieningen

2.2.1.4 Jubileumvoorziening

	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2019
	€	€	€	€	€
99	334.302	76.401	31.977	-	378.726
Totaal Jubileumvoorziening	334.302	76.401	31.977	-	378.726

2.2.1.6 Voorziening Langdurig zieken

	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2019
	€	€	€	€	€
99	24.366	-	5.670	-	18.696
Totaal Voorziening Langdurig zieken	24.366	-	5.670	-	18.696

2.2.3 Voorzieningen groot onderhoud

2.2.3.1.1 Voorziening Gebouwen

	Stand 01-01-2019	Mutaties 2019 Dotatie	Onttrekking	Vrijval	Stand 31-12-2019
	€	€	€	€	€
99	3.673.106	719.237	231.067	-	4.161.276
Totaal Voorziening Gebouwen	3.673.106	719.237	231.067	-	4.161.276

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Diamant/01

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	3.600.833		3.307.554	
3.5	Overige baten	66.376		209.722	
	Totaal baten		*3.667.209*		*3.517.276*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	3.233.174		3.068.380	
4.2	Afschrijvingen	67.779		65.520	
4.3	Huisvestingslasten	232.410		176.024	
4.4	Overige lasten	168.063		141.165	
	Totaal lasten		*3.701.426*		*3.451.089*
	*Saldo baten en lasten **		*-34.217*		*66.187*
	Totaal resultaat *		-34.217		66.187

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Pieter van der Plasschool/02

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.131.731		1.919.618	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	3.859		26.480	
3.5	Overige baten	87.023		50.377	
	Totaal baten		*2.222.613*		*1.996.475*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.759.593		1.583.873	
4.2	Afschrijvingen	61.953		53.166	
4.3	Huisvestingslasten	165.908		145.779	
4.4	Overige lasten	162.977		152.238	
	Totaal lasten		*2.150.431*		*1.935.056*
	*Saldo baten en lasten **		*72.182*		*61.419*
	Totaal resultaat *		72.182		61.419

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Hoeksteen/03

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	936.793		866.947	
3.5	Overige baten	43.612		46.533	
	Totaal baten		*980.405*		*913.480*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	781.234		728.960	
4.2	Afschrijvingen	16.986		20.533	
4.3	Huisvestingslasten	74.957		74.694	
4.4	Overige lasten	90.674		106.634	
	Totaal lasten		*963.851*		*930.821*
	*Saldo baten en lasten **		*16.554*		*-17.341*
	Totaal resultaat *		16.554		-17.341

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Het Kompas/04

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.226.113		1.174.904	
3.5	Overige baten	26.835		29.023	
	Totaal baten		*1.252.948*		*1.203.927*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.015.504		993.557	
4.2	Afschrijvingen	29.193		27.400	
4.3	Huisvestingslasten	96.000		112.664	
4.4	Overige lasten	111.338		112.932	
	Totaal lasten		*1.252.035*		*1.246.553*
	*Saldo baten en lasten **		*913*		*-42.626*
	Totaal resultaat *		913		-42.626

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Rehobothschool/07

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.126.163		1.062.466	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	6.841		-	
3.5	Overige baten	35.215		27.923	
	Totaal baten		*1.168.219*		*1.090.389*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	924.315		867.179	
4.2	Afschrijvingen	33.287		30.925	
4.3	Huisvestingslasten	83.641		76.973	
4.4	Overige lasten	101.337		105.668	
	Totaal lasten		*1.142.580*		*1.080.745*
	*Saldo baten en lasten **		*25.639*		*9.644*
	Totaal resultaat *		25.639		9.644

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Groene Oase/08

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.558.138		1.454.230	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	23.970		23.272	
3.5	Overige baten	118.797		47.748	
	Totaal baten		*1.700.905*		*1.525.250*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.348.793		1.160.401	
4.2	Afschrijvingen	33.929		32.872	
4.3	Huisvestingslasten	119.397		112.206	
4.4	Overige lasten	145.115		108.165	
	Totaal lasten		*1.647.234*		*1.413.644*
	*Saldo baten en lasten **		*53.671*		*111.606*
	Totaal resultaat *		53.671		111.606

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Blinkerd/09

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.729.086		1.599.715	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	15.113		10.687	
3.5	Overige baten	71.015		29.798	
	Totaal baten		*1.815.214*		*1.640.200*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.411.838		1.379.762	
4.2	Afschrijvingen	54.487		45.093	
4.3	Huisvestingslasten	125.824		135.374	
4.4	Overige lasten	143.352		165.726	
	Totaal lasten		*1.735.501*		*1.725.955*
	*Saldo baten en lasten **		*79.713*		*-85.755*
	Totaal resultaat *		79.713		-85.755

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Ouverture/10

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.148.645		2.057.797	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	6.311		11.354	
3.5	Overige baten	36.743		33.876	
	Totaal baten		*2.191.699*		*2.103.027*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.801.297		1.740.338	
4.2	Afschrijvingen	48.335		45.822	
4.3	Huisvestingslasten	139.823		150.048	
4.4	Overige lasten	140.202		154.219	
	Totaal lasten		*2.129.657*		*2.090.427*
	*Saldo baten en lasten **		*62.042*		*12.600*
	Totaal resultaat *		62.042		12.600

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Prins Willem Alexanderschool De Lier/11

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	982.375		927.683	
3.5	Overige baten	45.523		49.434	
	Totaal baten		*1.027.898*		*977.117*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	819.993		815.070	
4.2	Afschrijvingen	35.418		37.447	
4.3	Huisvestingslasten	88.058		85.027	
4.4	Overige lasten	82.245		96.939	
	Totaal lasten		*1.025.714*		*1.034.483*
	*Saldo baten en lasten **		*2.184*		*-57.366*
	Totaal resultaat *		2.184		-57.366

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Koningin Julianaschool/12

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.139.827		1.048.007	
3.5	Overige baten	39.683		37.123	
	Totaal baten		*1.179.510*		*1.085.130*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	885.362		850.968	
4.2	Afschrijvingen	42.122		36.101	
4.3	Huisvestingslasten	82.146		125.246	
4.4	Overige lasten	111.298		111.618	
	Totaal lasten		*1.120.928*		*1.123.933*
	*Saldo baten en lasten **		*58.582*		*-38.803*
	Totaal resultaat *		58.582		-38.803

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Prins Mauritsschool/13

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	939.944		906.535	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	14.389		-	
3.5	Overige baten	69.411		71.078	
	Totaal baten		*1.023.744*		*977.613*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	797.094		787.192	
4.2	Afschrijvingen	26.558		22.953	
4.3	Huisvestingslasten	84.650		70.664	
4.4	Overige lasten	114.742		119.559	
	Totaal lasten		*1.023.044*		*1.000.368*
	*Saldo baten en lasten **		*700*		*-22.755*
	Totaal resultaat *		700		-22.755

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Wegwijzer/14

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	1.275.124		1.121.379	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	-		9.330	
3.5	Overige baten	41.350		26.675	
	Totaal baten		*1.316.474*		*1.157.384*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.084.269		961.338	
4.2	Afschrijvingen	34.845		29.484	
4.3	Huisvestingslasten	96.719		35.314	
4.4	Overige lasten	105.049		86.983	
	Totaal lasten		*1.320.882*		*1.113.119*
	*Saldo baten en lasten **		*-4.408*		*44.265*
	Totaal resultaat *		-4.408		44.265

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie

VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl De Kameleon/15

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.747.025		2.502.519	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	35.000		60.895	
3.5	Overige baten	127.003		115.423	
	Totaal baten		*2.909.028*		*2.678.837*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	2.291.122		2.166.566	
4.2	Afschrijvingen	97.338		74.881	
4.3	Huisvestingslasten	261.678		219.978	
4.4	Overige lasten	266.812		201.566	
	Totaal lasten		*2.916.950*		*2.662.991*
	*Saldo baten en lasten **		*-7.922*		*15.846*
	Totaal resultaat *		-7.922		15.846

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Prins Willem Alexanderschool 's-Gravenzande/16

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	2.196.182		2.066.648	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	24.586		2.903	
3.5	Overige baten	56.237		89.215	
	Totaal baten		*2.277.005*		*2.158.766*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	1.870.192		1.758.534	
4.2	Afschrijvingen	51.763		45.324	
4.3	Huisvestingslasten	160.956		148.011	
4.4	Overige lasten	166.508		174.825	
	Totaal lasten		*2.249.419*		*2.126.694*
	*Saldo baten en lasten **		*27.586*		*32.072*
	Totaal resultaat *		27.586		32.072

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Schakelklas/17

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	406.019		377.319	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	157.296		127.220	
	Totaal baten		*563.315*		*504.539*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	534.131		462.044	
4.2	Afschrijvingen	251		-	
4.3	Huisvestingslasten	29.212		26.508	
4.4	Overige lasten	29.783		41.240	
	Totaal lasten		*593.377*		*529.792*
	*Saldo baten en lasten **		*-30.062*		*-25.253*
	Totaal resultaat *		-30.062		-25.253

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS

D6 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019 PER KOSTENPLAATS

Kpl Bovenschools/99

		2019		2018	
		€	€	€	€
3	**Baten**				
3.1	Rijksbijdragen OCW	961.409		627.484	
3.2	Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	16.633		14.004	
3.5	Overige baten	112.913		43.392	
	Totaal baten		*1.090.955*		*684.880*
4	**Lasten**				
4.1	Personeelslasten	843.937		611.508	
4.2	Afschrijvingen	29.612		11.000	
4.3	Huisvestingslasten	69.152		584.283	
4.4	Overige lasten	121.135		53.689	
	Totaal lasten		*1.063.836*		*1.260.480*
	*Saldo baten en lasten **		*27.119*		*-575.600*
6	**Financiële baten en lasten**				
6.1	Financiële baten	2.550		11.966	
6.2	Financiële lasten	22		190	
	Saldo financiële baten en lasten		*2.528*		*11.776*
	Resultaat *		29.647		-563.824
	Totaal resultaat *		29.647		-563.824

*(- is negatief)

(Voorstel) bestemming van het resultaat

Een (voorstel) bestemming van het resultaat is opgenomen na de toelichting op de te onderscheiden posten van de staat van baten en lasten.

ter identificatie
VAN REE ACCOUNTANTS